

PISMO ŚWIĘTE NOWY TESTAMENT ORAZ PSALMY

**Wiernie przetłumaczone i uwspółcześnione na język polski w roku
2009/2010
z języka greckiego, uwzględniając wszystkie wydania staro-greckie
dostępne w Polsce**

**Tłumaczył
ZESPÓŁ NIEZALEŻNYCH
WYZNAWCÓW BOGA OJCA JAHWE
SYNA JAHUSZUA i RUACH HA KODESZ**

WARSZAWA 2010

Od Autorów:

Tekstu dokonaliśmy w oparciu o tekst grecki:

1. Nowego Testamentu: Novum Testamentum grece et latine, A. Merk, Romae 1951 (7 edycja)
2. Novum Testamentum: Merk – Nestle, Stuttgart, Aland 26 edycja z 1979 roku z przypisami i kodami
3. Novum Testamentum Grece, et B. Aland, et K. Aland, J. Karavidopoulos, C. Martini, B. Metzger, Stuttgart 1993 (27 edycja)
4. Z uwzględnieniem łacińskiej Vulgaty Editionis Sixti Quinti. (vgcl = Editio Clementina – Rome 1592) oraz Biblia Sacra Vulgata B. Fisher OSB, Job. Gribomon OSB, H.F.D. Sparks, W. Thiele, Stuttgart 1983 – VG – Vulgata Stuttgartiensis.
5. Grecko-polski Nowy Testament, wydanie interlinearne z kodami gramatycznymi, Remigiusz Popowski, Michał Wojciechowski, wyd.7
6. Z uwzględnieniem obecnych przekładów w języku polskim (skrótów) BW, BT BWP, BP, BG, NTE, NTK, NTD, NTKUL, NT-Paulińska, NT Nowe Przymierze

Objaśnienia skrótów ksiąg Starego Testamentu:

Rdz – Rodzaju

Wj – Wyjścia

Kpł – Kapłańska

Lb – Liczb

Pwt – Powtózonego Prawa

[I Mojż.]

[II Mojż.]

[III Mojż.]

[IV Mojż.]

[V Mojż.]

Hebr. TORAH

OBJAŚNIENIA:

***** – (gwiazdka) oznacza przypis lub odwołanie do wersetu na stronie,

(){} – klamry (nawiasy) oznaczają dodane słowo polskie w celu lepszego zrozumienia

zdania lub myśli oraz słowo użyte w mniejszości manuskryptów greckich

[] – (brak słowa w oryginale greckim)

Z – zobacz znaczenie wyrazu oryginalnego lub uwagę,

W – wyjaśnienie słowa greckiego lub zmiana na składnię ze względu budowy języka

polskiego,

P – przypis (treść) – omówienie,

Go, Im, Jego – zaimki i przyimki albo np. (świadecko) – zwroty, których nie ma w języku,

U – uwaga tłumacza, wyjaśnienie.

n – zobacz następny werset

Uwagi do Pisma Św.

(LXX) – septuaginta

Vg – vulgata

Ms – teksty masoreckie

Am – teksty aramejskie

Dzieje Apostolskie

Rozdział 1

Prolog

(1) W pierwszej księdze (drogi) Teofilu napisałem o wszystkim co JAHUSZUA czynił i nauczał od początku Łk 1,3

(2) aż do tego dnia przez Ruach Ha Kodesz przekazał apostołom, których Sobie wybrał i został zabrany do Nieba. Mk 16,19 ; Łk 24,49-51 ; Jn 15,16.19 ; Rz 9,16

Wniebowstąpienie JAHUSZUA

(3) Po Swojej męce, wśród wielu cudów, ukazywał się wielokrotnie przez czterdzieści dni, mówiąc o Królestwie Bożym.

Mt 28,18-20 ; Łk 24,36-42.46-49 ; Jn 20,19-27

(4) Jadł z nimi wspólnie, nakazując im udać się do Jerozolimy i się od niej nie oddalać, ale oczekiwać obietnicy Ojca, o której usłyszeliście ode mnie.

Łk 24,41-43 ; J 21,12

(5) Bo Jan chrzczył wodą, wy zaś zostanieie ochrzczeni w Ruach Ha Kodesz po kilku dniach.

Mt 3,11 ; Mk 1,8 ; Łk 3,16 i 24,49 ; J 1,33

(6) Zebrani pytali się Go, mówiąc: „Władco, czy w tym czasie gdy powrócisz, ustanowisz Królestwo Izraela?”

Iz 10,20-23 ; Łk 24,21

(7) Rzekł zaś do nich: „*Nie wasza (to rzecz) jest poznać czasy i lata, które Ojciec ustanowił Swoją władzą,*

Mk 13,32

(8) *ale weźmiecie Moc Ruach Ha Kodesz, Która przyszła do was i będziecie Moimi świadkami w Jerozolimie i w całej w Samarii, aż po krańce ziemi.*”

Mt 28,19n ; Mk 16,15n ; Jn 6,62

(9) To powiedziawszy, podniósł się ku Górze, a obłok zasłonił Go z ich oczu.

Mk 16,19 ; Jn 6,62

(10) A gdy oni patrzyli się wprost w niebo odchodzącego, oto dwaj Aniołowie stanęli przy nich w białych szatach,

Łk 24,4

(11) którzy powiedzieli im: „*Mężowie z Galilei, dlaczego stoicie i wpatrujecie się w niebo? Ten JAHUSZUA, Który od was został wzięty do góry w niebo, tak samo przyjdzie, jak Go widzicie wstępującego do Nieba.*”

Mt 26,64 ; Łk 21,12 ; Ap 1,7

(12) Wtedy powrócili do Jerozolimy z góry zwanej Oliwną, która jest blisko Jerozolimy o około drogi szabatowej.

Łk 24,50-52

(13) A gdy weszli do górnej komnaty, przebywali tam i trwali. Byli tam: Piotr i Jan, Jakub i Andrzej, Filip i Tomasz, Bartłomiej i Mateusz, Jakub Alfeusza i Szymon Gorliwy oraz Juda (syn) Jakuba.

(14) Ci wszyscy jednomyślnie i niezłomnie trwali przy modlitwie wraz z niewiastami: Marią, matką JAHUSZUA i z Jego braćmi.

Mt 10,2-4 ; Mk 3,16-19 ; Łk 6,14-16

Maciej zastępuje Judasza

(15) W tych dniach stanął Piotr pośrodku braci i powiedział do liczego tłumu, to jest do stu dwudziestu osób:

(16) „*Mężowie, bracia. Trzeba uczynić tak, aby zostało wypełnione Pismo, które już wcześniej mówiło przez Ruach Ha Kodesz, a teraz przez usta Dawida o tym Judaszu, który stał się przewodnikiem tych, którzy pojмали JAHUSZUA,*

Ps 41,10

(17) *że został zaliczony do nas i miał udział w naszej służbie.*

Jn 6,70n

(18) *On to kupił kawałek ziemi za niegodziwe pieniądze i spadając na twarz, pękł na pół i wy płynęły z niego wszystkie wnętrzności.*

Mt 27,3-8

(19) *I stało się to wiadome wszystkim mieszkańcom Jerozolimy, że ten teren został nazwany w ich języku „Hakeldamach”, to znaczy teren krwi.*

Dzieje Apostolskie 1

- (20) *Albowiem jest napisane w księdze Psalmów: Niech opustoszeje Jego dom i niech nie będzie nikogo w niej zamieszkałego oraz jego urząd niech inny weźmie.* Ps 69,26 i 109,8
- (21) *Potrzeba więc, aby z tych, którzy się przez ten czas do nas przyłączyli, gdy Władca JAHUSZUA z nami przebywał, Mt 3,13-15 ; Mk 16,19 ; Łk 1,2 i 3,21 ; Jn 15,27 ; Dz 1,9*
- (22) *począwszy od chrztu Jana, aż do dnia, kiedy to od nas został wzięty do góry i który jest świadkiem Jego zmartwychwstania, ma się stać jak jeden z nas.”* Jn 3,2
- (23) *Przedstawili dwóch: Józefa zwanego Barsabas, którego przezywano Justus i Macieja.* Mt 27,35.50 ; Mk 15,4.37 ; Łk 23,33.46 ; Jn 19,18.30 ; Dz 3,15 i 4,28
- (24) *A pomodliwszy się, rzekli: „Ty Władco, Który znasz serca wszystkich pokaż (nam), którego sobie z tych dwóch wybrałeś,* Jn 2,24n
- (25) *żeby zajął miejsce w tej służbie i posłannictwie, od którego odszedł Judasz, aby pójść własnym torem.”* Mk 14,21
- (26) *I rzucili losy. Los padł na Macieja, który wspólnie z jedenastoma został uznany za apostoła.* Prz 16,33

Rozdział 2

Zesłanie Ruach Ha Kodesz

- (1) *Kiedy wypełniał się dzień Pięćdziesiątnicy, wszyscy razem przebywali na tym samym miejscu.* Kpł 23,15-21 ; Pwt 16,9-11
- (2) *Nagle nieoczekiwanie dał się słyszeć z Nieba szum, jakby powiew gwałtownego wiatru, który wypełnił cały ten dom, gdzie wszyscy siedzieli.*
- (3) *Dały się też im widzieć rozdzielające języki jakby z ognia, które osiadły po jednym na każdego z nich.*
- (4) *Wszyscy zostali napełnieni Ruach Ha Kodesz i zaczęli mówić językami tak, jak Ruach (Ha Kodesz) pozwalała im mówić.* Mt 3,11 ; Mk 16,17 ; Łk 3,16 ; Dz 4,31 i 10,44-46 i 19,6 ; 1Kor 13,1
- (5) *Byli też Judejczycy, którzy mieszkali w Jerozolimie, pobożni mężowie z każdego plemienia, które jest pod niebem.*
- (6) *I kiedy dał się słyszeć Ten Głos, zebrali się licznie i zdumiali się, bo słyszeli, że każdy z nich słyszy ich własną mowę.*
- (7) *Będąc zszokowani, dziwili się, mówiąc: „Czyż ci wszyscy nie są Galilejczykami, którzy tak mówią,*
- (8) *że i my słyszymy swoją mowę, w której zostaliśmy zrodzeni?”* Dz 1,11 i 2,4
- (9) *Partowie i Medowie, Elamici i ci mieszkańcy Mezopotamii i Judej, Kapadocji, która jest w Poncie, i w Azji,*
- (10) *i we Fryfii, Pamfilii, w Egipcie i w tych częściach Libii, które są naprzeciw Cyreny, a także przybysze z Rzymu.*
- (11) *Judejczycy i Prozelici, Kreteńczycy i Arabowie, słyszymy ich mówiących naszymi językami wielkie rzeczy Boże.”* 1Kor 12,28
- (12) *Wszyscy oni byli zszokowani, żyjąc w niepewności, mówiąc jeden do drugiego: „Cóż to ma znaczyć?”*
- (13) *Drudzy zaś drwili, mówiąc: „Napili się wina.”* Mk 15,31 ; Łk 16,14 ; Jn 8,47-49

Dzieje Apostolskie 2

Wystąpienie apostoła Piotra

(14) Piotr stanąwszy wraz z jedenastoma, podniósł swoje ręce i przemówił do nich: „Mężowie judejscy i wy wszyscy, którzy mieszkacie w Jerozolimie, niech będzie to wam wiadome i włożcie sobie w uszy moje słowa:

(15) *Albowiem ci ludzie nie są upici, jak wy ich podejrzewacie, bo jest trzecia godzina dnia.*

(16) *Ale jest tak, aby (spełniło się) to, co zostało powiedziane przez proroka Joela:*

(17) *I tak będzie w dniach ostatnich mówi Bóg, wyleję Moją Ruach na wszelkie ciało i prorokować będą wasi synowie i wasze córki, a wasi młodzieńcy widzenia mieć będą, a wasi starsi sny mieć będą,*

(18) *a także na Moich niewolników i Moje niewolnice w tych dniach wyleję Moją Ruach i będą prorokować.*

(19) *I ukazę im znaki na niebie w górze i znaki na dole na ziemi, krew i ogień i kłęby dymu,*

(20) *słońce przemieni się w ciemność, a księżyc w krew zanim przyjdzie dzień Władcy – wielki i wspaniały.*

(21) *A każdy, kto przywoła Imienia Władcy, zostanie wybawiony.* Jl 2,28-32 ; Rz 10,13

(22) *Mężowie Izraelscy! Posłuchajcie tych słów: JAHUSZUA Nazarejczyka, Męża, Którego widzieliście, (Który Był) od Boga posłany (do was). Uczynił Bóg przez Niego potężne znaki i cuda, kiedy był wśród was, jak sami (też) to wiecie.*

Mt 12,15 ; Jn 3,2

(23) *Z ustalonego postanowienia i wiedzy Boga został On wydany przez niegodziwe ręce, a wy rękami przestępców przybiliście Go i zgładziliście,*

Mt 27,35.50 ; Mk 15,24.37 ; Łk 23,33.46 ; Jn 19,18.30 ; Dz 3,15 i 4,28

(24) *Tego Bóg wskrzesił i rozwiązał więzy śmierci, ponieważ nie jest możliwe, aby ona panowała nad Nim.*

2Sm 22,6 ; Ps 18,6 i 116,3 i 139 ; Mk 16,6 ; Łk 24,5 ; Jn 2,24n

(25) *Albowiem Dawid mówi o Nim: Przez cały czas widziałem zawsze przed sobą Jahweh, że Jest po mojej prawicy, abym się nie przeląkł.*

(26) *Przez to raduje się moje serce, a język mój się rozweselił, gdyż moje ciało rozbije namiot w nadziei,*

(27) *że nie zostawisz mojej duszy w grobie, ani nie dasz Swemu Świętemu ujrzeć skażenia.*

(28) *Bo dałeś mi poznać drogi życia, i wypełniasz mnie radością Twojego Oblicza.*

Ps 16,8-11 ; Mk 12,26n ; Dz 13,35

(29) *Mężowie i bracia z całą pewnością i otwartością do was można powiedzieć o patriarsze Dawidzie, że umarł i został pogrzebany, a jego grób jest wśród nas aż do tego dnia.*

1Krl 2,10 ; Dz 13,36

(30) *On, będąc prorokiem i wiedząc, że Bóg mu przysiągł, że z owocu jego (nasienia) zasiądzie na tronie jego Potomek,*

2Sm 7,12n ; Ps 132,11

(31) *a widząc to, mówił o zmartwychwstaniu Mesjasza, że nie pozostawisz Go w grobie, ani Jego ciało nie ulegnie rozkładowi.*

Ps 16,10

(32) *Tego to JAHUSZUA wskrzesił Bóg, czego i my wszyscy jesteśmy świadkami.*

Łk 24,48 ; Dz 1,8 i 3,15 i 10,39

(33) *Wywyższony więc przez Prawicę Boga i przez obietnicę Ruach Ha Kodesz, którą wzięął od Ojca, posłał Go, Którego wy widzicie i słyszycie.*

Mk 16,19 ; Jn 14,16n i 15,26 ; Dz 1,4 i 7,55n ; Rz 8,34 ; Kol 3,1 ; Hbr 1,3 i 8,1 i 10,12 ; 1P3,22

(34) *Albowiem, nie Dawid wstąpił do Nieba, który sam mówił:*

Rzekł Jahweh Władcy Swemu: Usiądź po Mojej Prawicy,

Dzieje Apostolskie 2

(35) aż położę Twoich nieprzyjaciół jako podnóżek stóp Twoich.

Ps 110,1 ; 44 ; Mk 12,36 ; Łk 20,42n ; 1Kor 15,25 ; Hbr 1,13

(36) Niech więc cały dom Izraela wie, że i Władcą i Mesjaszem uczynił Go Bóg, Tego JAHUSZUA, Którego wy ukrzyżowaliście.”

Dz 5,30n

(37) Usłyszawszy to, zlekli się dogłębnie i powiedzieli do Piotra i do pozostałych apostołów: „Mężowie, bracia. Co mamy uczynić?”

Łk 3,10-14 i 10,25-28

(38) Wtedy Piotr rzekł do nich: „Nawróćcie się i niech każdy z was da się ochrzcić w Imię JAHUSZUA Mesjasza dla uwolnienia was od waszych grzechów, a wtedy weźmiecie dar: Ruach Ha Kodesz.

Mt 28,19n ; Dz 3,19

(39) Albowiem i dla was jest obietnica i dla waszych dzieci i dla wszystkich tych, którzy są z dala, tych, ilu ich Jahweh Bóg do Siebie powoła.”

Iz 57,19 ; Jl 2,32 ; Rz 10,13

(40) Innymi też licznymi słowami zaświadczył i ich zachęcał, mówiąc:

„Odstąpcie z dala od tego przewrotnego pokolenia.”

Pwt 32,5 ; Ps 78,8 ; Flp 2,15

(41) Ci więc, którzy przyjęli jego naukę, zostali ochrzczeni i w tym dniu zostało przyłączone do nich około trzy tysiące dusz,

(42) którzy niezłomnie trwali przy nauczaniu apostołów i we wspólnocie, przy łamaniu chleba i w wielu modlitwach.

Dz 20,7

(43) Zaś w każdej duszy była bojaźń z powodu cudów i znaków, które czynili apostołowie.

Dz 5,5.11n i 6,8 i 14,3 i 15,12 i 19,17

(44) Wszyscy zaś wierzący byli jednomyślni i mieli wszystko wspólne,

Dz 4,32

(45) sprzedawali posiadłości, bogactwa i majątki, które rozdzielali wszystkim według potrzeb.

Dz 4,34n

(46) Codziennie niezłomnie trwali jednomyślnie w świątyni, łamiąc po domach chleb, przyjmując pokarm z dziękczynieniem i prostotą serca,

Dz 2,42

(47) wielbiąc Boga i mając łaskę względem całego narodu, bo Władca codziennie przyłączał tych, którzy mieli być zbawieni.

Jn 10,14-18 ; Dz 2,41 i 4,4 i 5,14 i 6,7 i 11,21.24 i 21,20 ; Rz 9,14-18 ; 1Tes 1,4n ; 2Tes 2,11-14 ; Jk 2,5

Rozdział 3

Uzdrowienie chromego

(1) Piotr i Jan o godzinie dziewiątej wchodzili właśnie do Świątyni,

Dz 10,3.9.30

(2) a pewien mąż, który był chromy od łona swej matki, był niesiony, a którego właśnie codziennie kładziono przy bramie Świątyni, nazywanej „Piękną”, aby prosił o jałmużnę, tych, którzy wchodzili do Świątyni.

Jn 9,1 ; Dz 14,8

(3) Ten, ujrawszy Piotra i Jana, którzy mieli wejść do Świątyni, błagał ich o jałmużnę.

(4) Piotr, spojrzawszy wprost na niego wraz z Janem, rzekł mu: „Spójrz na nas.”

(5) On zaś zwróciwszy się do nich, oczekiwał od nich datku.

(6) Piotr zaś rzekł: „Złota ani srebra nie mam, ale to, co mam, to ci daję, w Imię JAHUSZUA Mesjasza Nazarejczyka wstań i idź.”

Mt 10,8 ; Łk 10,4-12 ; Dz 3,16 i 4,10 i 16,18

(7) I ścisnąwszy go za prawą rękę, podniósł go. Natychmiast zaś jego nogi stały się proste, a jego kostki sprawne.

(8) Podskakując, stanął i chodził, potem wszedł z nimi do Świątyni, chodząc i skacząc wielbił Boga.

Jn 5,14 ; Dz 14,10

(9) A cały lud, gdy go zobaczył, że chodzi, wielbił Boga.

Mt 9,8 i 15,31

(10) Uznali bowiem go, że on jest tym, który siedział przy „Piękną” bramie Świątyni i oczekiwał jałmużny, a będąc napełnieni i uniesieni, zdumiewali się z powodu tego, co mu uczyniono.

Mt 8,27 i 13,54 ; Jn 9,8

Dzieje Apostolskie 3

Wezwanie Piotra do nawrócenia

(11) On kurczowo trzymał się Piotra i Jana, a cały lud pełen zdumienia, zbiegł się do niego w portyku zwanym „Salomona”. Jn 10,23 ; Dz 5,12

(12) Piotr zaś, ujrawszy (to), rzekł do ludu: „Mężowie Izraela. Dlaczego się dziwicie z tego powodu? Lub dlaczego wprost na nas patrzycie, jakbyśmy to własną mocą czy gorliwością uczynili, że on chodzi? Jn 14,12-18

(13) Bóg Abrahama, Bóg Izaaka i Bóg Jakuba, Bóg Ojców naszych oddał Chwałę Swojemu Słudze JAHUSZUA Mesjaszowi, Którego wyście wydali i odrzucili przed obliczem Piłata, który nie chciał Go osądzić, lecz uwolnić.

Wj 3,6,15 ; Iz 52,13 ; Mt 22,32 ; Mk 12,26 ; Łk 23,14-23 ; Jn 13,32 i 18,38-40 i 19,12-15

(14) Wy zaś odrzuciliście Świętego i Sprawiedliwego, a zażądaliście dla siebie łaskę dla zabójcy. Mt 27,20n ; Mk 15,7.11n

(15) Zabiliście Tego, Który Jest Początkiem i Władcą życia, Którego Bóg wskrzesił z martwych, czego my jesteśmy świadkami. Łk 24,48 ; Jn 7,7 ; Dz 1,8 i 2,32 i 4,10 i 5,30

(16) Z powodu wiary w Jego Imię, Tego, Którego widzicie i znacie, a Którego Imię uzdrowiło, a któremu jego wiara dała pełną sprawność wobec was wszystkich. Flp 2,9

(17) Teraz wiem bracia, że działaliście w niewiedzy, jak i wasi przywódcy,

Łk 23,34 ; 1Tm 1,13

(18) a Bóg, co wcześniej ogłosił przez usta wszystkich proroków, że Jego Pomazaniec będzie cierpieł i to wypełni.

Ps 22,2-19 ; Iz 53 ; Mt 16,21 i 17,12 ; Mk 8,31 ; Łk 24,27.44-46

(19) Nawróćcie się więc i powróćcie do Tego, żeby wam zostały zgładzone wasze grzechy,

Mt 3,8 ; Łk 3,8n i 13,3-5 ; Dz 2,38 i 5,31

(20) aby przyszyły czasy radości od Oblicza Władcy, Który to posłał Swego Pomazańca JAHUSZUA, Który został przez was pojmany,

Dz 2,28 ; Kol 1,12

(21) a Którego przyjęło Niebo, aż do czasów ponownego ustanowienia wszystkiego, o których to mówił Bóg przez usta Świętych Proroków i Jego czasów.

Mk 16,19 ; Ap 22,7

(22) Mojżesz tak mówił, że: Proroka wam wzbudzi Jahweh, Bóg wasz z waszych braci, jak mnie. Jego będziecie słuchać we wszystkim, co do was powie,

Pwt 18,15n ; Dz 7,37

(23) tak będzie, aby każda dusza, która by nie usłuchała Tego Proroka zostanie zgładzona z tego ludu.

Kpł 23,29 ; Pwt 18,19 ; Jn 5,23-25

(24) Bo wszyscy Prorocy od Samuela i ci po kolei, którzy wam mówili, ogłaszali te dni.

(25) Wy jesteście synami tych Proroków i dziedzicami, których Sobie wybrał względem waszych ojców, mówiąc do Abrahama: W twoim nasieniu zostaną błogosławione (wszystkie)* narody ziemi.

Rdz 12,3 i 22,18 i 26,4 ; Iz 10,20-22 ; Ga 3,8

(26) Najpierw to dla was Bóg wskrzesił Swojego Sługę i posłał Go jako uwielbionego wam, poprzez nawrócenie każdego z waszych nieprawości.” Mt 10,6 ; Dz 13,46 ; Rz 1,16

Rozdział 4

Świadectwo Piotra i Jana

(1) Kiedy oni to mówili do ludu, obok nich stanęli kapłani i dowódcy Świątyni oraz Saduceusze,

Łk 22,4.52 ; Dz 5,24

(2) będąc rozdrażnieni tym, że oni nauczają lud i głoszą o zmartwychwstaniu JAHUSZUA.

Mt 22,23 ; Mk 12,18 ; Łk 20,27 ; Dz 4,33 i 17,18 i 23,8 i 26,23

* Wszystkie - słowo dodane do oryginału

Dzieje Apostolskie 4

- (3) Pochwycili ich i umieścili w więzieniu, aż do następnego dnia,
(4) albowiem był już wieczór. Dz 5,18
- (5) Wielu zaś, którzy słuchali ich słów, uwierzyło i powstała liczba mężów około pięciu tysięcy. Mt 14,21 i 15,38 ; Mk 6,44 ; Łk 9,14 ; Dz 2,41.47 i 5,14 i 6,7 i 11,21.24 i 21,20
- (6) Nazajutrz zebrali się ich przywódcy i starsi oraz uczeni ludu w Jerozolimie.
- (7) Przyszli też arcykapłan Ananiasz, Kajfasz i Jan, Aleksander i inni, którzy pochodzili z rodu arcykapłańskiego.
- (8) A postawiwszy ich pośrodku, wypytywali ich: „*W jakiej to mocy, lub w jakim imieniu wy to czynicie?*” Mt 21,23 ; Mk 11,28 ; Łk 20,2
- (9) Wtedy Piotr, napełniony Ruach Ha Kodesz, rzekł do nich:
„*Przywódcy ludu* Mt 10,19n ; Mk 13,11 ; Łk 12,11n ; Dz 6,3-5 i 7,55 i 9,17 i 11,24 i 13,9
(10) *jeśli my dzisiaj jesteśmy osądzeni z powodu dobrodziejstwa tego człowieka, który był bezwładny i który został zbawiony,*
(11) *niech i wam wszystkim, i całemu ludowi Izraela będzie wiadomym, że w Imieniu JAHUSZUA Mesjasza, Tego Nazarejczyka, Którego wy ukrzyżowaliście, a Którego to Bóg wskrzesił z martwych, (to) dzięki Niemu on stanął przed wami zdrowy.* Mt 10,8 ; Łk 10,4-12 ; Dz 2,24.32-36 i 3,6.15 i 5,30 i 10,39n i 13,30 i 17,31
(12) *On Jest tym kamieniem nic nie wartym i odrzuconym przez was budowniczych, a który stał się kamieniem narożnym.* Ps 118,22 ; Mt 21,42 ; Mk 12,10 ; Łk 20,17 ; 1P 2,4-7
(13) *I nie ma w nikim innym zbawienia, albowiem jest drugie mię pod Niebem dane ludziom, w którym możemy być zbawieni.*” Mt 1,21 ; Flp 2,9
- (14) Widząc zaś otwartość Piotra i Jana, wiedząc, że są ludźmi nie piśmiennymi i prostymi, dziwili się, że tamci ich uznają, że byli z JAHUSZUA. Mt 13,54-56 ; Łk 2,46n i 21,15 ; 1Kor 1,23-28
- (15) Patrząc na uzdrowionego człowieka wraz z nimi, który stał, nie mogli nic na to odpowiedzieć.
- (16) Wezwawszy ich, aby wyszli, udali się na miejsce posiedzeń i tam razem naradzali się między sobą, mówiąc: Dz 5,34n
- (17) „*Co mamy uczynić tym ludziom? Albowiem znają ten cud, który przed nimi wszystkimi się dokonał mieszkańcom Jerozolimy i nie możemy temu zaprzeczyć.*
(18) *Ale, aby ta sprawa nie nabrała większego rozgłosu między ludźmi, zabrońmy im, aby już nie przemawiali w tym Imieniu, żadnemu człowiekowi.*”
- (19) A zawoławszy ich, zabronili im w ogóle nauczać w Imieniu JAHUSZUA. Dz 5,28
- (20) Zaś Piotr i Jan odpowiadając, rzekli do nich: „*Czy sprawiedliwe jest wobec Boga, raczej was słuchać niż Boga? Osądźcie sami!*” Mt 7,24 ; Łk 8,21 ; Dz 5,29
- (21) *Albowiem my nie możemy nie mówić o tym, co widzieliśmy i usłyszeliśmy.*” Łk 24,48
- (22) Oni zaś jeszcze im grożąc, uwolnili ich, nie znajdując u nich niczego, za co mogliby ukarać ich z powodu ludu, bo wszyscy oddawali Bogu Chwałę z powodu tego, co się stało.
- (23) Ten człowiek, na którym to objawił się ten cud uzdrowienia, miał bowiem czterdzieści lat.
- (24) Oni zaś zwolnieni, przyszli do swoich i oznajmili im, co powiedzieli im arcykapłani i starsi ludu.
- (25) Oni zaś ich wysłuchawszy, jednomyślnie zaczęli wołać do Boga i mówili:
„*Władco, Ty, Który uczyniłeś niebo i ziemię, morze i wszystko co w nich żyje,*” Wj 20,11 ; Ne 9,6 ; Ps 146,6 ; Dz 17,24

Dzieje Apostolskie 4

(26) *Ty przez naszego Ojca i przez Ruach Ha Kodesz ustami Świętego sługi Dawida powiedziałaś: Po co burzą się poganie? A ludy troszczą się o błahe rzeczy?*

(27) *Królowie ziemscy zjednoczyli się ze sobą, a przywódcy zjednoczyli się we wspólnym celu przeciw Jahweh i przeciw Jego Mesjaszowi.*

Ps 2,1n

(28) *Herod i Poncjusz Piłat wraz z poganami i ludem Izraela zebrali się w tym mieście, przeciw Twemu Świętemu Słudze JAHUSZUA Mesjaszowi, Którego namaściłeś,*

Iz 61,1 ; Dz 3,13

(29) *aby uczynić tak, jak postanowiła Twoja Ręka i jak przeznaczyła, aby się tak stało.*

(30) *A teraz Władco wejrzyj na ich groźby i daj Twoim sługom, aby z otwartością głosili Twoje słowo,*

Ef 6,19

(31) *przez to, że wyciągniesz Swoją rękę do uzdrawiania i czynienia cudów przez Imię Twego Świętego Sługi, JAHUSZUA.”*

Jn 15,16

(32) *I kiedy oni się pomodlili, miejsce, w którym się zebrali, zostało wstrząśnięte i zostali oni wszyscy przepełnieni Ruach Ha Kodesz i mówili z odwagą Słowo Boga.*

Dz 2,4

Prawdziwa Wspólnota i braterstwo

(33) *Z tych wielu, których uwierzyło, miało jedno serce i jedną duszę, tak, że ani jeden z nich nie uważał za swoje z tego, co posiadał i nie mówił, że to jest jego własność, bo wszystko mieli wspólne.*

Dz 2,44-46 ; 1P 3,8

(34) *I z wielką Mocą apostołowie dawali świadectwo o zmartwychwstaniu Władcy JAHUSZUA poprzez łaskę, która była nad nimi wszystkimi.*

Dz 2,47 i 4,2

(35) *Albowiem nikt z nich nie cierpiał niedostatków, bo byli wśród nich tacy, którzy posiadali tereny lub domy, a sprzedając je, przynosili pieniądze*

(36) *i składali je u stóp apostołów. Każdemu zaś rozdawano według tego, jaką miał potrzebę.*

Dz 2,45

(37) *Zaś Józef, który był nazywany Barnabasem, co się tłumaczy: syn zachęty, lewita, rodem z Cypru,*

(38) *sprzedał swoje pole, przyniósł pieniądze i położył je u stóp apostołów.*

Rozdział 5

Grzech Ananiasza i Safiry

(1) *Pewien mąż imieniem Ananiasz wraz ze swoją niewiastą Safirą, sprzedał posiadłość,*

(2) *a za wspólną wiedzą oddzielił sobie część pieniędzy i przyniósł ją i złożył u stóp apostołów.*

Mt 10,26

(3) *Piotr zaś powiedział: „Ananiaszu, dlaczego napełnił szatan twoje serce, abys ty okłamał Ruach Ha Kodesz, zachowując dla siebie część pieniędzy?”*

Jn 13,2

(4) *Czy nie mogłeś zachować w swojej mocy tego dla siebie i nie sprzedawać (tej posiadłości)? Dlaczego to postanowiłeś w swoim sercu tak uczynić? Nie ludziom skłamałeś, lecz Bogu.”*

(5) *Słyszając te słowa padł Ananiasz i wyzionął ducha. I nastąpiła wielka bojaźń na wszystkich, którzy słuchali.*

Dz 2,43 i 5,11 i 19,17

(6) *Zaś młodszy powstali, zwinęli go, wynieśli i pogrzebali go.*

(7) *Mniej więcej w odstępie trzech godzin przyszła jego niewiasta i nie wiedząc, co się stało, weszła.*

(8) *Piotr rzekł do niej: „Powiedz mi, czy za tyle sprzedaliście ten teren?” Ona zaś odpowiedziała: „Tak, za tyle.”*

Dzieje Apostolskie 5

(9) Piotr rzekł do niej: „Dlaczego więc umówiliście się między sobą, żeby doświadczyć Ruach Władcy? Oto nogi tych, którzy pogrzebali twojego męża stoją przed drzwiami i ciebie wyniosą.” 1Kor 10,9

(10) I natychmiast padła do jego stóp i wyzionęła ducha. Młodzieńcy zaś weszli i znaleźli ją martwą i wynieśli ją i pogrzebali przy swoim mężu.

(11) I nastąpiła wielka bojaźń na cały Kościół i na wszystkich tych, którzy to słyszeli.
Pwt 8,6 ; Ps 2,11 ; Prz 8,13 i 14,26n i 15,33 i 16,16 ; Dz 2,43 i 19,17 ; 2Kor 5,11 ; Hbr 12,28 ; 1P 1,17 i 3,16

Cuda dokonane przez apostołów

(12) Przez ręce apostołów działały się wielkie znaki i cuda w narodzie, a wszyscy byli razem zjednoczeni w portyku Salomona. Jn 10,23 ; Dz 2,43 i 3,11 i 6,8 i 14,3 i 15,12

(13) Nikt zaś z obcych nie odważył się przyłączyć do nich, bo cały lud ich wywyższał.

(14) Co raz większa liczba przyłączała się do Władcy, wielu mężów i (też) niewiast.
Jn 2,23 i 4,41 i 7,31 ; Dz 2,41.47 i 4,4 i 6,7 i 11,21.24 i 21,20

(15) Tak, że na ulice wynoszono wielu chorych i kładziono ich na łożach i matach, aby cień przechodzącego Piotra ich zacienił.

(16) Wielka ilość ludu schodziła się wokół miasta Jerozolimy, nosząc chorych i dręczonych przez nieczyste duchy, a wszyscy oni byli uzdrawiani.

Iz 61,1-3 ; Mt 9,20 i 14,34-36 ; Mk 5,27 i 6,56 ; Łk 8,44 ; Dz 8,6

Prześladowania apostołów

(17) Arcykapłan zaś powstawszy, a wraz wszyscy z nim ci, którzy byli ze stronnictwa saduceuszów, pełni zazdrości Dz 4,1.6

(18) pochwycili apostołów i umieścili ich w publicznym więzieniu. Dz 12,7-10

(19) Zaś Anioł Władcy w nocy otworzył bramy więzienia i wyprowadził ich, mówiąc:

(20) „Idźcie i mówcie w Świątyni ludowi życiodajne Jego słowa.” Dz 12,6-11

(21) Usłuchawszy go, weszli o świcie do Świątyni i nauczali. Arcykapłani i ci, którzy zwołali sanhedryn, przybyli z całą starszyzną synów Izraela i wysłali do więzienia po tych, aby ich przyprowadzili. Dz 12,19

(22) Zaś gdy słudzy przybyli, nie znaleźli ich w więzieniu, a powróciwszy (do nich) oznajmili im, mówiąc:

(23) „Z pewnością więzienie znaleźliśmy zamknięte, i strażników stojących przy bramach, a gdy nam otworzyli, weszliśmy do środka, lecz nikogo tam nie znaleźliśmy.”

(24) Gdy usłyszeli te słowa, dowódca Świątyni i arcykapłani byli w niepewności, co do nich mówili i jak to się stało. Łk 22,4.52 ; Dz 4,1

(25) Zaś ktoś inny przyszedł i im oznajmił, że: „Oto mężowie, których umieściliście w więzieniu, są w Świątyni. Stoją i nauczają lud.”

(26) Wtedy dowódca odszedł wraz z poddanymi i prowadził ich swobodnie, albowiem bali się ludu, który mógłby ich ukamienować. Mt 27,25 ; Dz 4,18

(27) Kiedy ich przyprowadzili, postawili w miejscu narad. Arcykapłan zaś dopytywał się ich, mówiąc:

(28) „Czy nie nakazaliśmy wam poprzez zakaz, abyście nie nauczali w Tym Imieniu? Oto napełniliście Jerozolimę waszym nauczaniem i chcecie sprowadzić na nas Krew Tego Człowieka?” Mt 27,25 ; Jn 11,49n ; Dz 4,18

(29) Piotr zaczął mówić wraz z apostołami: „Trzeba słuchać bardziej władzy Boga, niż ludzi.” Mk 12,29-31 ; Łk 8,21 i 11,28 ; Dz 4,19

Dzieje Apostolskie 5

(30) *Bóg ojców naszych wskrzesił JAHUSZUA, Którego wy pojмалиście i ukrzyżowaliście na drzewie.*

Dz 2,24.32 i 3,15 i 4,10 i 10,40 i 13,30 i 17,31

(31) *Jego to Bóg, Władcę i Zbawiciela wywyższył Swoją Prawicą, aby dać nawrócenie Izraelowi i uwolnienie od grzechów,*

Łk 24,47 ; Dz 2,23.38 ; Hbr 2,10

(32) *a my jesteśmy świadkami tych słów oraz Ruach Ha Kodesz, Którą Bóg dał tym, którzy są posłuszni Jego Panowaniu.”*

Łk 24,48 ; Jn 10,27 i 15,26n ; Dz 1,8 i 2,32 i 3,15

Wystąpienie Gamaliela

(33) Ci, którzy to słuchali, pełni wściekłości postanowili ich zabić.

Mk 11,48 ; Jn 11,53 ; Dz 7,54

(34) W miejscu narad powstał pewien faryzeusz imieniem Gamaliel – szanowany nauczyciel Prawa przez lud i wezwał, aby na krótki czas wyprowadzić tych ludzi na zewnątrz.

Dz 4,15 i 22,3

(35) Potem rzekł do nich: „*Mężowie Izraelscy! Zastanówcie się nad sobą samymi, a nie nad tymi ludźmi, co macie czynić.*

(36) *Albowiem przed tymi dniami powstał Teodas, który mówił, że sam jest kimś, i do którego przyłączyło się mniej więcej czterystu mężów. On to został zabity i wszyscy ci, którzy mu ulegli, zostali rozproszeni i słuch o nich zaginął.*

Dz 21,38

(37) *Potem powstał Judasz Galilejczyk podczas dni spisu i porwał za sobą lud, który poszedł za nim i on został zabity, a wszyscy ci, którzy mu ulegli, zostali rozproszeni.*

(38) *A teraz o tych ludziach wam mówię: odstąpcie od nich i ich uwolnijcie, bo jeśli to jest ludzki wymysł lub dzieło, zostanie ono zniszczone.*

(39) *Jeśli zaś jest to z Boga, nie będziecie mogli ich zniszczyć, aby w przyszłości nie okazało się, że walczyacie przeciw Bogu.”* I zostali przez niego przekonani.

Mdr 12,13n

(40) A przywoławszy do siebie apostołów, ostro ich wychłostali i nakazali im, aby nie mówili o Imieniu JAHUSZUA i (ich) uwolnili.

Dz 4,18

(41) Oni zaś opuścili sanhedryn, radując się, że zostali uznani za godnych nie mieć szacunku i cierpieć za to Imię.

Mt 5,10-12 i 10,17n.22 i 24,9 ; Mk 8,35 i 13,13 ; Łk 6,22 ; 1P 4,13

(42) Codziennie przebywali w Świątyni i w domu, nauczając i głosząc dobrą nowinę JAHUSZUA Mesjasza.

Dz 2,46 i 17,3 i 18,5.28

Rozdział 6

Wybór siedmiu diakonów

(1) W tych dniach, kiedy wzrastała liczba uczniów, nastąpiło narzekanie Greków na Hebrajczyków, że ich wdowy są zaniebawane w codziennej służbie.

(2) Przywoławszy zaś do siebie dwunastu i wielu uczniów, powiedzieli:

„*Nie podoba nam się to, abyśmy pozostawili Słowo Boga, a obsługiwali stoły.*

(3) *Przyjrzyjcie się więc bracia mężom z was, cieszącym się dobrą opinią i wybierzmy siedmiu mężów pełnych Ruach (Ha Kodesz) i mądrości, których to ustanowimy do tej posługi.*

Dz 6,10 i 10,22 i 16,2 i 22,12 ; 1Tm 3,7.12 i 3,7 ; 3J 12

(4) *My zaś będziemy trwali niezłomnie przy modlitwie i w posługiwaniu słowa.”*

(5) I spodobało się to słowo wielu, którzy wybrali Szczepana, męża pełnego wiary i Ruach Ha Kodesz, Filipa, Prochora i Nikanora, Tymona i Parmenasa oraz Mikołaja – prozelitę z Antiochi,

Dz 11,24

(6) którzy zostali postawieni przed apostołami, a ci pomodlili się i nałożyli na nich swoje ręce.

Dz 1,24 i 13,3 i 14,23

(7) Słowo Boże wzrastało, a liczba w Jerozolimie się bardzo rozmnażała. Nawet wśród tłumów wielu kapłanów było posłusznych tej wierze.

Dz 2,41.47 i 4,4 i 5,14 i 11,21.24 i 12,24 i 16,5 i 19,20 i 21,20

Dzieje Apostolskie 6

Działalność i uwięzienie Szczepana

- (8) Szczepan zaś, pełen łaski i mocy czynił cuda i wielkie znaki w narodzie.
Dz 2,43 i 5,12 i 14,3 i 15,12
- (9) Niektórzy zaś z sanhedrynu powstali z miejsca zebrań oraz z synagogi zwanej Libertyńską i cyrenejczycy i aleksandrejczycy i ci, którzy pochodzili z Cylicji i Azji, dyskutując razem ze Szczepanem.
- (10) I nie mieli mocy tak, aby przeciwstawić się jego mądrości i Ruach przez którą mówił.
Mt 10,19n ; Łk 21,15 ; Dz 6,3
- (11) Wtedy podstawili mężczyzn, którzy mówili: „Słyszeliśmy go, mówiącego słowa bluźniercze na Mojżesza i Boga.”
Mt 26,59-61 ; Mk 14,55-58
- (12) W ten sposób podburzyli lud, starszych i uczonych w Piśmie, a stanąwszy wspólnie obok siebie, porwali go i prowadzili na miejsce posiedzeń.
- (13) Postawili też fałszywych świadków, którzy mówili: „Ten człowiek nie powstrzymuje się i mówi słowa przeciw temu Świętemu miejscu i Prawu,
Jer 26,11
- (14) albowiem słyszeliśmy go, jak mówił, że Ten JAHUSZUA Nazarejczyk obali te miejsce i zmieni zwyczaje, które nam przekazał Mojżesz.”
Mt 5,17-19 ; Dz 21,21
- (15) A wszyscy spoglądając wprost na niego i ci, którzy siedzieli w miejscu narad, zobaczyli jego twarz, jakby twarz anioła.

Rozdział 7

Szczepan przed wysoką radą

- (1) Arcykapłan zaś rzekł: „Czy tak się te rzeczy mają?”
- (2) On zaś im mówił: „Mężowie, bracia i ojcowie posłuchajcie: Bóg Chwały ukazał się naszemu ojcu Abrahamowi, który był w Mezopotamii, zanim zamieszkał on w Haranie
Rdz 11,31-12,1 ; Ps 29,3 ; Dz 22,1
- (3) i rzekł do niego: Wyjdź ze swojej ziemi i od twojej rodziny i podążaj do ziemi, którą ci ukazę.
- (4) Wtedy poszedł z ziemi Chaldejczyków i zamieszkał w Haranie, a stamtąd po śmierci swojego ojca, przesiedlił go do tej ziemi, na której wy teraz mieszkacie.
Rdz 12,1-5 i 15,7
- (5) I nie dał w niej mu dziedzictwa, ani możliwości postawienia na niej swojej nogi, ale obiecał ją dać jego potomstwu po nim, pomimo że nie miał dziecka.
Rdz 12,7 i 13,15 i 15,2.18 i 16,1 i 24,7 i 48,4 ; Pwt 2,5
- (6) Tak jak powiedział Bóg, że w jego potomstwie mieszkającemu obok w obcej ziemi uczynią ich niewolnikami i będą krzywdzeni tam przez lat czterysta.
- (7) A lud, którego będą niewolnikami, Bóg rzekł, że go osądzi, potem wyjdą i będą Mu służyć na tym miejscu.
Rdz 15,13n ; Wj 3,12
- (8) I dał mu nakaz obrzezki. I tak gdy się zrodził Izaak, obrzezał go ósmego dnia, Izaak zaś Jakuba, a Jakub dwunastu patriarchów.
Rdz 17,10-14 i 21,4
- (9) Patriarchowie zaś zazdroszcząc Józefowi, sprzedali go do Egiptu, pomimo to Bóg był z nim,
Rdz 37,11.28 i 39,2n.21-23 i 45,4
- (10) wrywając go Sobie z wszystkich jego boleści, dając mu łaskę i mądrość wobec faraona, króla egipskiego, który ustanowił go dowódcą nad Egiptem i całym swoim domem.
Rdz 41,37-44 ; Ps 105,21
- (11) A kiedy zaś przyszedł głód na cały Egipt i Kanaan oraz wielkie utrapienie, nasi ojcowie nie mogli znaleźć żywności.
Rdz 41,54 i 42,5
- (12) Jakub zaś usłyszawszy, że jest zboże w Egipcie, posłał tam najpierw naszych ojców,
Rdz 42,1n

Dzieje Apostolskie 7

- (13) a za drugim razem dał się poznać Józef swoim braciom, i faraon dowiedział się o rodzie Józefa. Rdz 45,3n.16
- (14) Józef zaś przywołał do siebie Jakuba, swego ojca i całą rodzinę, to jest siedemdziesiąt pięć dusz Rdz 45,9-11.18n i 46,27 (LXX) ; Wj 1,5 (LXX) ; Pwt 10,22
- (15) i poszedł Jakub do Egiptu i umarł on i nasi ojcowie, którzy zostali przeniesieni do Sychem i zostali złożeni w grobowcu, Rdz 46,5n i 49,33 ; Wj 1,6
- (16) który to kupił Abraham za srebro od synów Chamora w Sychem. Rdz 23,3-20 i 33,19 i 49,29n i 50,7-13 ; Joz 24,32
- (17) Kiedy zaś zbliżał się czas (wypełnienia) obietnicy, którą Bóg dał Abrahamowi - rozrósł się lud i został pomnożony w Egipcie,
- (18) aż do czasu kiedy nastał inny król nad Egiptem, który nie znał Józefa. Wj 1,7n
- (19) Ten zaczął być wrogo usposobiony do naszego narodu, skrzywdził naszych ojców, aby wyrzucali swoje niemowlęta, i aby się żywymi nie rodziły. Wj 1,10n.22
- (20) W tym to czasie został zrodzony Mojżesz, który był miły Bogu, ten został wykarmiony przez trzy miesiące w domu ojca. Wj 2,2 ; Hbr 11,23
- (21) Kiedy on został wrzucony (do wody), zabrała do siebie córka faraona, karmiła go i przyjęła go za syna. Wj 2,3-10
- (22) Mojżesz został wychowany w całej mądrości Egiptu, który był potężny w swoich słowach i swoich czynach.
- (23) Gdy zaś wypełnił się czterdziestoletni czas, przyłgnęło do jego serca pragnienie ujrzeć swoich braci i synów Izraela.
- (24) Ujrawszy jakiegoś krzywdzonego – stanął w jego obronie i rzekł do krzywdziciela egipskiego, uderzając go. Wj 2,11n
- (25) Sądził więc, że jego bracia rozumieją, że Bóg przez jego rękę, daje im zbawienie, lecz ci nie rozumieli.
- (26) Następnego dnia, kiedy walczyli pojednał ich do pokoju mówiąc: „Mężowie braćmi jesteście, po co krzywdzicie się wzajemnie?”
- (27) Ten zaś, który czyni niesprawiedliwość temu bliźniemu, odepchnął go od siebie i powiedział: „Kto cię ustanowił władcą i sędzią nad nami?” Wj 2,13n i Łk 12,14
- (28) Czy i ty chcesz mnie zgładzić w taki sam sposób, w jaki wczoraj zgładziłeś Egipcjanina?
- (29) Mojżesz zaś uciekł, słysząc te słowo i zamieszkał w ziemi Madian, gdzie zrodził dwóch synów. Wj 2,15.21n i 18,3n
- (30) A kiedy wypełniło się lat czterdzieści, ukazał mu się Anioł na pustyni przy górze Synaj, w krzaku płomienistym.
- (31) Mojżesz, kiedy podchodził, ujrawszy to, dziwił się tej wizji, że może ją oglądać i słyszeć głos Władcy. Wj 3,2n
- (32) (Który) mówił: JAM Bóg ojców twoich, Bóg Abrahama i Jakuba. Mojżesz drżąc, nie odważył się przyglądać,
- (33) zaś Władca mu rzekł: Rozwiąż swe sandały u swych stóp, bo miejsce na którym stoisz, jest Ziemią Świętą.
- (34) Widząc to, zobaczyłem krzywdę Mojego ludu w Egipcie i ich wzdychanie, wysłuchałem ich i zszedłem, aby ich wyrwać, a teraz pošlę cię do Egiptu. Wj 3,4-10
- (35) Tego Mojżesza, którego odrzucili, mówiąc mu: Kto cię ustanowił władcą i sędzią? Tego Bóg jako władcę i odkupiciela posłał razem z ręką Anioła, który mu się ukazał w krzaku. Wj 2,14 i 3,2

Dzieje Apostolskie 7

(36) *On ich wyprowadził, czyniąc znaki i cuda w Egipcie, i w morzu Czerwonym i na pustyni przez lat czterdzieści.* Wj 7,3 i 14,21 ; Lb 14,33

(37) *To jest ten Mojżesz, który rzekł synom Izraela: Proroka wzbudzi wam Bóg z waszych braci, tak jak mnie.* Pwt 18,15 ; Dz 3,22

(38) *To Jest Ten, Który się wam ukazał na pustyni wraz z Aniołem, przez którego mówił do was na górze Synaj, do ojców naszych, którzy przyjęli żywe słowo i nam przekazali,* Wj 19,1-6 i 20,1-17 ; Pwt 5,4-22 i 9,10 ; Dz 7,53

(39) *a którzy to ojcowie nasi nie zechcieli być posłuszni, ale odrzucili je od siebie i zwrócili swoje serca ku Egiptowi,* Lb 14,3

(40) *mówiąc do Aarona: Uczyń nam bogów, którzy będą szli przed nami, bo ten Mojżesz, który wyprowadził nas z ziemi Egipskiej – nie wiemy co się z nim stało.*

(41) *I uczynili sobie cielca w tych dniach i zanosili ofiary przed jego wizerunkiem, ciesząc się z dzieła swoich rąk.* Wj 32,1-6.23

(42) *Wtedy Bóg odwrócił się od nich i wydał ich, aby czcili wojsko nieba, jak jest napisane w księdze proroków: Domu Izraela, czy wy zabijaliście zwierzęta i ofiary, kiedy przebywaliście na pustyni przez lat czterdzieści?*

Jer 7,18 (LXX) i 8,2 i 19,13

(43) *I obnosiliście w górze namiot molocha i gwiazdę bożka waszego remfana, figury, które sobie uczyniliście, aby się nim kłaniać. Dlatego przesiedlę was po drugiej stronie Babilonu.* Am 5,25-27 (LXX)

(44) *Namiot Świadectwa posiadali nasi ojcowie na pustyni, tak jak nakazał to Ten, Który rzekł do Mojżesza, aby uczynił go według wzoru, który ujrzał,*

Wj 25,9.40 i 27,21 ; Lb 1,50

(45) *i który przyjąwszy, wprowadzili nasi ojcowie z Jozuem do ziemi, z której Bóg wypędził ludy pogańskie sprzed oblicza naszych ojców aż do czasów Dawida,*

Joz 3,14-17 i 18,1 i 23,9 i 24,18

(46) *który znalazł łaskę przed Bogiem i wyprosił sobie, aby móc znaleźć miejsce dla (budowy) Świątyni w Domu Jakuba.* 2Sm 7,2-16 ; 1Krl 8,17n ; 1Krn 17,1-14 ; 2Krn 6-7n ; Ps 132,1-5

(47) *Zaś Salomon zbudował Jemu Dom.* 1Krl 6,1-14 i 8,19n ; 2Krn 3,1 i 5,1 i 6,2.10

(48) *Ale Najwyższy nie zamieszkuje w przybytkach ludzką ręką uczynionych, jak mówi Prorok:* Dz 17,24

(49) *Niebo jest Moim tronem, zaś ziemia podnóżkiem Moich stóp. Jaki Mi dom zbudujecie, mówi Jahweh? Lub jakie jest miejsce Mego odpoczynku?*

(50) *Czy tego wszystkiego nie uczyniła Moja ręka?* Iz 66,1n

(51) *Stwardniałego karku, nieobrzezanych serc i uszu, wy zawsze stawialiście opór Ruach Ha Kodesz, jak wasi ojcowie, tak i wy!*

Wj 32,9 i 33,3-5 i 34,9 ; Kpł 26,41 ; Pwt 9,6.13 ; Iz 63,10 ; Jer 6,10 i 9,25 ; Ez 44,7 ; Mt 15,8n

(52) *Którego to z Proroków nie zaczęli prześladować wasi Ojcowie? Pozabijali tych, którzy wcześniej ogłaszali o przyjściu Sprawiedliwego, Którego teraz wy staliście się zdrajcami i mordercami, wy* 2Krn 36,16 ; Mt 23,31

(53) *którzy otrzymaliście Prawo przekazane przez Aniołów i go nie przestrzegaliście.”* Dz 7,38 ; Ga 3,19 ; Hbr 2,2

Ukamienowanie Szczepana

(54) *Słyszając to, rozwścieczeni byli w swoich sercach i zgrzytali zębami przeciwko niemu.* Hi 16,9 ; Ps 35,16 i 37,12 i 112,10 ; Dz 5,33

(55) *(On) będąc pełen Ruach Ha Kodesz, patrząc wprost w Niebo, ujrzał Chwałę Boga i JAHUSZUA stojącego po Prawicy Boga, i rzekł:*

Mk 12,36 i 14,52 i 16,19 ; Łk 20,42 i 22,69 ; Dz 4,8 i 6,3-5 i 9,17 i 11,24 i 13,9 Mt 22,44 i 26,64 ; Rz 8,34

Dzieje Apostolskie 7

(56) „*Oto widzę Niebiosa otwarte i Syna Człowieczego stojącego po Prawicy Boga.*”

Mt 3,16 ; Łk 3,21 ; Jn 1,51 ; Dz 10,11 ; Kol 3,1 ; 1P 3,22 ; Ap 19,11

(57) I krzyknawszy zaś swym potężnym głosem, zatkali swoje uszy i jednocześnie (jednomyślnie) ruszyli na niego.

(58) I wyrzuciwszy go poza miasto, kamienowali. A świadkowie złożyli jego* szaty u stóp młodzieńca nazywanego Szawłem.

Pwt 13,921 i 17,7 ; Dz 22,20

(59) I kamieniowali Szczepana, który wołał i mówił: „*Władco JAHUSZUA, przyjmij mego ducha.*”

Ps 31,6 ; Łk 2,29n 23,46

(60) Padłszy na kolana, krzyknął potężnym głosem: „*Władco, nie zatrzymuj im tego grzechu!* a mówiąc to, umarł.

Mt 27,46.50 ; Mk 15,34 ; Łk 23,34.46

Rozdział 8

Szawel prześladowcą Kościoła

(1) Szawel zaś zgadzał się na jego śmierć. W tamtych dniach nastąpiło wielkie prześladowanie Kościoła znajdującego się w Jerozolimie. Wszyscy, oprócz apostołów, rozproszyli się po krainie Judejskiej i Samarii.

Dz 7,58 i 8,4 i 11,19 i 22,20

(2) Pobożni mężowie pogrzebali Szczepana, czyniąc wielki płacz nad nim.

Mt 10,1 ; Mk 6,7 i 16,17

(3) Szawel zaś tępił Kościół, chodził po domach, wyciągając mężczyzn i niewiasty, przekazując (ich) do więzienia.

Dz 9,1.13 i 22,4 i 26,9-11

(4) Ci więc, którzy się rozproszyli, poszli (dalej) głosić dobrą nowinę.

Dz 8,1 i 11,19

(5) Filip zaś poszedł do miast w Samarii, głosząc im Mesjasza.

(6) Tłumy zaś Ignęły do niego i do słów, które mówił Filip, widząc znaki i cuda, jakie czynił.

Iz 61,1-3 ; Mt 9,20 i 14,34-36 ; Mk 5,27 i 6,56 ; Łk 8,44 ; Dz 5,12-16

(7) Albowiem wielu, którzy mieli duchy nieczyste i które wołały potężnym głosem, wychodziły. Wielu też sparaliżowanych i chromych zostało uzdrowionych.

(8) W tym mieście nastąpiła wielka radość.

Szymon mag

(9) Pewien mąż o imieniu Szymon, wcześniej przebywał w tym mieście i uprawiał magię oraz doprowadzał lud Samarii w zdumienie, mówiąc, że on sam jest potężny,

(10) a do którego to Ignęli wszyscy, od małego aż do wielkiego, mówiąc:

„*Ten jest mocą Boga, nazywany wielką.*”

2J 1,7

(11) Ignęli do niego z powodu tego, że przez długi czas uprawiał magię, wprawiając ich w zdumienie.

(12) Gdy zaś uwierzyli Filipowi, który im głosił dobrą nowinę o Królestwie Bożym w Imieniu JAHUSZUA Mesjasza, mężowie i kobiety dawali się chrzczyć.

Mk 16,15n

(13) Również i Szymon uwierzył i dał się ochrzcić. niezłomnie trwając przy Filipie, oglądał znaki i wielkie cuda, które doprowadzały go w osłupienie.

Mt 3,7n

(14) Usłuchawszy zaś to apostołowie w Jerozolimie, że Samaria przyjęła Słowo Boże, posłali do nich Piotra i Jana.

(15) Oni, zebrawszy się, modlili się za nich, aby i oni otrzymali Ruach Ha Kodesz,

Mt 3,11

(16) albowiem jeszcze na nikogo z nich nie zstąpiła, bo byli jedynie ochrzczeni w Imię Władcy JAHUSZUA.

(17) Wtedy nakładali na nich swe ręce i otrzymywali Ruach Ha Kodesz. **Mt 19,3 ; Dz 19,6**

(18) Kiedy Szymon ujrzał, że apostołowie przez nałożenie swych rąk udzielają Ruach (Ha Kodesz), przyniósł im pieniądze, mówiąc:

* Jego – lub gr. ich

Dzieje Apostolskie 8

(19) „Dajcie i mnie tę władzę, abym na którego nałożył ręce, rozdzielał Ruach Ha Kodesz.”

(20) Piotr zaś powiedział do niego: „Niech srebro twoje przepadnie razem z tobą, bo dar Boga chciałeś nabyć za pieniądze! Osądzając tak,

(21) nie będziesz miał żadnego dziedzictwa w tym nauczaniu, bo twoje serce nie jest szczere wobec Boga. Ps 78,37

(22) Nawróć się więc od swojej przewrotności i proś Władcę, aby ci odpuścił niegodziwość twego serca. Mt 3,2 ; Mk 1,15 ; Dz 3,19n

(23) Widzę, że jesteś pełen żółci i nieprawości.”

Pwt 29,17 ; Iz 58,6 ; Lm 3,15 (LXX) ; Dz 7,51

(24) Wtedy to rzekł Szymon: „Proście i wy za mną do Władcy, żeby nic z tego, co do mnie powiedzieliście, nie przyszło na mnie.”

(25) Oni więc dali świadectwo i głosząc słowa Władcy powrócili do Jerozolimy, a także głosili dobrą nowinę w wielu wioskach Samarytańskich. 2Kor 11,33

Nawrócenie dworzanina Etiopskiego

(26) Anioł Władcy rzekł do Filipa, mówiąc: „Wstań i idź na południe drogą, która wiedzie w kierunku Gazy, a jest teraz pusta.” Mt 4,1 ; Mk 1,12

(27) A powstawszy, poszedł. A oto możny eunuch, Etiopczyk królowej Kandaki z Etiopii, który zarządzał jej skarbem, przybył do Jerozolimy pokłonić się (Bogu).

Dz 9,4.20 i 22,7 i 26,14 ; Ga 1,18 ; 1Kor 9,1 i 15,8

(28) A kiedy wracał, siedział na wozie i czytał proroka Izajasza.

(29) Wtedy Ruach (Ha Kodesz) rzekła do Filipa: „*Podejdz i przyłącz się do jego wozu.*” Mt 28,20 ; Mk 16,20

(30) Podbiegłszy Filip, usłyszał jak on czyta półgłosem proroka Izajasza i rzekł: „Czy rozumiesz to, co czytasz?” Łk 24,45 ; Dz 11,25 ; 1Kor 2,7-14 ; Ef 1,8n

(31) Tamten zaś mu rzekł: „Jak bowiem mógłbym zrozumieć, jeśliby ktoś mi tego nie wyjaśnił?” I zaprosił Filipa, aby wszedł i usiadł razem z nim. Łk 24,27.32

(32) Zaś fragment, który czytał był taki: „Jak owca na zabicie (był) prowadzony i jak baranek wobec tych, którzy go strzygą, tak, że nie otwiera swoich ust.

(33) W jego uniżeniu osądzili Go, a Jego rodowód, któż opisze? Bo usunięte zostało na ziemi Jego życie.” Iz 53,7n (LXX)

(34) Odpowiadając, eunuch rzekł do Filipa: „Proszę cię, o Kim to prorok mówi? O sobie samym, czy o kimś innym?”

(35) Filip, otworzywszy swoje usta, zaczął od Pism głosić mu dobrą nowinę o JAHUSZUA. Mt 4,23 i 11,1 i 26,13 ; Mk 1,1 ; Łk 4,18.43 i 8,1 ; Dz 5,42 i 11,20 ; Rz 15,19

(36) Gdy zaś jechali drogą, przybyli do jakiejś wody. Eunuch rzekł jemu: „Oto woda, a co mi przeszkadza, abym został ochrzczony?” Dz 10,47

(37) I rzekł Filip: „Jeśli z całego serca wierzysz, możesz być ochrzczony.

On odpowiadając, rzekł: „Wierzę, że JAHUSZUA Mesjasz Jest Synem Bożym.”

Mt 28,19n ; Mk 16,16 ; Dz 2,38

(38) I nakazał, aby zatrzymać wóz. Następnie zeszli oboje do wody, Filip i eunuch. I został ochrzczony.

(39) A gdy wyszli z wody, Ruach Władcy porwała Filipa i eunuch więcej go już nie zobaczył, albowiem jechał własną drogą i się radował. 1Krl 18,12

(40) Filip zaś znalazł się przed Azotem, a przechodząc tam, głosił dobrą nowinę po wszystkich miastach, aż przybył do Cezarei. Dz 21,8

Dzieje Apostolskie

Rozdział 9

Nawrócenie i powołanie Szawła

- (1) Szaweł zaś pałał wciąż nienawiścią i chęcią mordowania uczniów Władcy. Wtedy poszedł do arcykapłana Dz 8,3 i 9,13n
- (2) i uprosił sobie u niego listy polecające do synagog w Damaszku, żeby jeśli ktoś znajdzie takich mężczyzn oraz niewiasty, którzy trzymają (się) tej Drogi, aby ich pojmać i związanych przyprowadzić do Jerozolimy.
- (3) W tym to czasie, gdy zbliżał się do Damaszku, nagle światło z nieba zacieniło go swoim blaskiem.
- (4) A upadłszy na ziemię, usłyszał głos, który mówił do niego: „*Szawle, Szawle, dlaczego Mnie prześladujesz?*”
- (5) (On) odpowiedział: „*Kim Jesteś Władco?*” Zaś (Bóg): „*Ja Jestem JAHUSZUA, Którego ty prześladujesz.*” 1Kor 15,8
- (6) *Ale teraz wstań i wejdź do miasta, a zostanie ci powiedziane, co masz czynić.*”
- (7) Zaś mężczyźni, którzy razem z nim podróżowali, stanęli przerażeni słysząc głos, ale nikogo nie widząc. Mdr 18,1
- (8) Szaweł zaś, gdy podniósł się z ziemi, pomimo że miał oczy otwarte, nic nie widział. Dlatego prowadzono go za rękę aż do Damaszku. Dz 13,11
- (9) I przebywał tam trzy dni ślepy, nic nie jedząc ani pijąc.
- (10) Był tam pewien uczeń w Damaszku imieniem Ananiasz, a któremu w widzeniu Władca rzekł: „*Ananiaszu!*” On zaś odpowiedział: „*Oto ja, Władco.*”
- (11) A Władca mówił do niego: „*Wstań i idź na ulicę zwaną Prostą i odszukaj w domu Judy Szawła o imieniu Tarsos, albowiem teraz się modli.*” Dz 21,39
- (12) I w widzeniu ujrzał męża o imieniu Ananiasz, który przyszedł i na nim położył swoje ręce, aby ponownie mógł widzieć. Mk 8,23-25 ; Dz 22,12-14
- (13) Wtedy Ananiasz zaczął mówić: „*Władco, słyszałem to o nim od wielu mężczyzn, ile zła uczynił Twoim świętym w Jerozolimie.*” Dz 8,3 i 9,1
- (14) *I tutaj ma władzę od arcykapłanów, aby wiązać wszystkich, którzy wzywają Twojego Imienia.*” Dz 9,1n.21 i 26,10 i 22,16 ; 1Kor 1,2 ; 2Tm 2,22
- (15) Władca zaś rzekł do niego: „*Idź, bo jest Moim wybranym naczyniem, on to zanieś Moje Imię do pogan i królów, i synów Izraela.*” Mt 13,11 ; Dz 1,24 ; 22,14 i 26,1 i 27,24 ; Rz 1,5 i 8,32-35 i 9,16 ; 2Tes 2,11-14 ; Jk 2,5
- (16) *Albowiem ja pokażę mu, ile musi wycierpieć dla Mojego Imienia.*” Dz 5,41 ; 2Kor 1,5-7 i 4,8n i 11,33 ; Flp 3,10 i 4,12 ; Kol 1,24 ; 1Tes 2,2 ; 2Tm 1,12
- (17) Wtedy poszedł Ananiasz i wszedł do domu, a kładąc na niego swoje ręce, rzekł: „*Szawle, bracie, Władca JAHUSZUA posłał mnie, Ten, Który ci się ukazał na drodze, którą szedłeś, abyś ponownie mógł widzieć i zostać napełniony Ruach Ha Kodesz.*” Dz 6,6 i 8,17 i 19,6
- (18) I zaraz z jego oczu opadły mu jakby łuski, wtedy ponownie zaczął widzieć, a powstawszy ochrzcił się. Dz 2,38 i 8,37
- (19) Potem spożył pokarm i powrócił do sił, stając się uczniem, pozostając z uczniami w Damaszku przez kilka dni.

Dzieje Apostolskie 9

Szaweł głosi ewangelię w Damaszku

- (20) I zaraz w Synagogach głosił JAHUSZUA, że On Jest Synem Bożym. **Dz 4,31 i 13,5**
- (21) Wszyscy zaś słuchając tego, byli doprowadzeni do szału i mówili: „Czyż *ten nie jest tym, który w Jerozolimie niszczył tych, którzy wzywali Tego Imienia, prześladując i przekazując związanych do arcykapłanów?*” **Dz 8,1 i 9,1.14 i 26,10**
- (22) Szaweł zaś coraz bardziej nabierał mocy, doprowadzając do oszołomienia Judejczyków, którzy mieszkali w Damaszku, dowodząc im, że Ten Jest Mesjaszem. **Dz 17,3 i 18,5.23**

Szaweł ucieka przed Judejczykami

- (23) Gdy upłynęło wiele dni, naradzili się Judejczycy, aby go zabić. **Dz 23,12**
- (24) Szaweł zaś dowiedział się o ich znowie. Oni pilnowali zaś bram dniem i nocą, aby go zgładzić.
- (25) W nocy jego uczniowie wzięwszy go, spuścili w koszu przez mur. **2Kor 11,33**
- (26) A (Paweł), przybywszy do Jerozolimy, próbował przyłączyć się do uczniów, ale wszyscy się go bali, bo nie wierzyli, że jest uczniem.
- (27) Barnaba zaś chwyciwszy go, zaprowadził do apostołów i opowiedział im, jak to w drodze zobaczył Władcę, Który rzekł mu, jak w Damaszku ma mówić bez lęku, w Imieniu JAHUSZUA. **Dz 9,4.20 i 22,7 i 26,14 ; Ga 1,18 ; 1Kor 9,1**
- (28) I przebywał z nimi w Jerozolimie, głosząc otwarcie w Imieniu Władcy.
- (29) Mówił, rozprawiał i dociekał między hellenistami, którzy usiłowali go zabić.
- (30) Bracia, uwierzywszy mu, przyprowadzili go do Cezarei, a potem wysłali do Tarsu, **Dz 11,25**
- (31) gdzie Kościół w całej Judei, Galilei i Samarii miał pokój. Budował się i trwał w bojaźni Władcy, wzrastając i wzmacniając przez Ruach Ha Kodesz.

Uzdrowienie Eneasza

- (32) Piotr przechodząc, zszedł i odwiedził świętych, którzy zamieszkiwali Liddę.
- (33) Znalazł tam pewnego człowieka o imieniu Eneasza, który od ośmiu lat leżał sparaliżowany na macie.
- (34) I rzekł mu Piotr: „*Eneaszu, JAHUSZUA Mesjasz cię uzdrawia. Wstań i weź swoją pościel.*” I natychmiast wstał.
- (35) Wszyscy ci, którzy zamieszkiwali Liddę i Saron, nawrócili się do Władcy.

Wskrzeszenie Tabity

- (36) W Jafie zaś była pewna uczennica imieniem Tabita, co się tłumaczy Gazela. Ona była pełna dobrych uczynków i jałmużn, które czyniła.
- (37) W tych dniach zachorowała i umarła. Obmyto jej (ciało) i złożono ją w górnej komnacie.
- (38) Lidda znajdowała się blisko Jaffy, uczniowie zaś usłyszawszy, że Piotr jest tam, wysłali dwóch mężczyzn do niego z prośbą: „*Nie zwlekaj przyjdź do nas.*”
- (39) Piotr zaś wstał i poszedł razem z nimi, a gdy przybył, zaprowadzili go do górnej komnaty. Wdowy zaś, stanąwszy przy nim płakały i pokazywały tuniki oraz szaty jakie czyniła Gazela (dla nich) razem z nimi. **Dz 10,23**
- (40) Piotr, wyrzuciwszy ich wszystkich na zewnątrz, upadł na kolana i modlił się, a zwróciwszy się do ciała, rzekł: „*Tabito, powstań!*” Ona otworzyła swoje oczy i ujrawszy Piotra, usiadła. **Mk 5,40n**
- (41) Podawszy jej swoją rękę, podniósł ją, zawołałszy świętych i wdowy, pozostawił ją żywą.

Dzieje Apostolskie 9

(42) Wiadome stało się to w całej Jafie i wielu uwierzyło we Władcę.

(43) Przez wiele dni pozostał (Piotr) w Jafie u pewnego Szymona, garbarza.

Rozdział 10

Misja wśród pogan

(1) W Cezarei mieszkał pewien mąż imieniem Korneliusz – dowódca z oddziału zwanej „Italską”.

(2) Był (on) pobożny, bojący się Boga wraz z całym swoim domem dawał liczne jałmużny ludowi, prosząc Boga przez cały czas.

(3) Wtedy to miał widzenie w sposób widoczny o godzinie dziewiątej za dnia, ujrzał Anioła Bożego, który przyszedł do niego, a który rzekł mu: „Korneliuszu!” **Dz 3,1**

(4) Ten zaś spojrzawszy wprost na niego i przepełniony bojaźnią rzekł: „Władco, co jest?” (Anioł) rzekł do niego: „Modlitwy twoje i jałmużny zostały przyjęte i zapamiętane przez Boga.

(5) Teraz pošlij mężczyzn do Jafy i wezwij pewnego Szymona, który jest nazywany Piotrem. **Mt 10,2 ; Mk 3,16 ; Łk 6,14 ; Jn 1,42 ; Dz 10,18 i 11,13**

(6) On jest goszczony u pewnego Szymona garbarza, którego dom stoi nad morzem.”

(7) Gdy Anioł to oznajmił, odszedł, a on zawołałszy dwóch ze swojego domu i pobożnego żołnierza, który wciąż trwał przy nim,

(8) a wyjaśnwszy im wszystko, posłał ich do Jafy. **Dz 10,30-33**

(9) Nazajutrz zaś, gdy tamci szli drogą do miasta, około godziny szóstej Piotr wyszedł na taras, aby się modlić.

(10) A gdy zgłodniał, zapragnął posiłku, zaś oni kiedy go przygotowali, wpadł w zachwyty.

(11) I widział Niebo otwarte i schodzące wielkie płótno, które było opuszczane czterema końcami na ziemię.

(12) Na którym były wszystkie czworonogi, pełzające płazy ziemskie, i ptaki niebieskie.

(13) Wtedy głos przemówił do niego: „Wstań Piotrze, zabijaj i jedz!”

(14) Piotr zaś rzekł: „Przenigdy Władco! Nigdy nie jadłem nic pospolitego i nieczystego.”

Kpł 11,1-47 ; Pwt 14,3.7-21 ; Ez 4,14

(15) Zaś głos po raz drugi mówił do niego: „Co Bóg oczyścił, ty nie uważaj za skażone.” **Mk 7,15.19**

(16) To (powtórzyło) się trzykrotnie i zaraz to płótno zostało zabrane do góry – do Nieba.

(17) Piotr zaś rozważał to w sobie, bo był w niepewności, co mogło oznaczać to widzenie, które ujrzał. Wtedy to mężowie posłani przez Korneliusza przystanęli i pytali się przed drzwiami o dom Szymona.

(18) I zaczęli wołać i pytać się czy Szymon zwany Piotrem jest tutaj goszczony.

Mt 10,2 ; Mk 3,16 ; Łk 6,14 ; Jn 1,42 ; Dz 10,5.32 i 11,13

(19) Gdy Piotr rozważał w sobie to widzenie rzekła mu Ruach (Ha Kodesz):

„Oto trzech mężowie cię szukają, **Dz 11,12 i 13,2**

(20) *wstań i idź razem z nimi i w sobie nie rozważaj, po co ich Ja wysłałem.”* **Dz 11,5-12**

(21) Piotr, zszedłszy do tych mężczyzn, powiedział: „Oto ja jestem, którego szukacie. Jaki macie powód, dla którego przybyliście?”

Dzieje Apostolskie 10

(22) Oni zaś powiedzieli: „*Setnik Korneliusz, człowiek sprawiedliwy, bojący się Boga, który jest poważany przez cały lud Judejski, otrzymał przez Świętego Anioła wyrocznię, wezwać cię do jego domu, aby usłyszeć od ciebie naukę.*”

Łk 7,5 ; Dz 10,1-5

(23) Wezwawszy ich, ugościł. Następnego dnia poszedł razem z nimi, a niektórzy bracia z Jafy przyłączyli się do nich.

Dz 10,45 i 11,12

(24) Nazajutrz przybył do Cezarei, zaś Korneliusz oczekując ich, zwołał swoich krewnych i najbliższych przyjaciół.

(25) Gdy Piotr wszedł, Korneliusz upadł mu do nóg i pokłonił się,

(26) zaś Piotr podniósł go i rzekł: „*Bo i ja sam jestem człowiekiem.*”

Pwt 6,13 ; Mdr 7,1 ; Mt 4,10 ; Dz 14,13-15 ; Ap 19,10

(27) A rozmawiając razem z nim wszedł. I znalazł tam licznych tych, którzy tam byli.

(28) Wtedy rzekł do nich: „*Wy wiecie, że jest niegodziwością mężczyźnie Judejskiemu łączyć się lub przychodzić do poganina, ale i mnie Bóg pokazał, abym żadnego człowieka nie czynił pospolitym i nieczystym.*”

Dz 10,15 i 11,9

(29) *Dlatego też i bez sprzeciwu przyszedłem. Dlatego pytam się więc, po co mnie wezwaliście?*”

(30) I Korneliusz mówił: „*Przez cztery dni, aż do tej godziny modliłem się w swoim domu, a (było to) o godzinie dziewiątej, wtedy to stanął przede mną mąż w jaśniejącej szacie,*

Łk 24,4 ; Dz 1,10 i 3,1

(31) który rzekł: „*Korneliuszu, twoja modlitwa została usłyszana, a twoje jałmużny zostały zapamiętane przez Boga.*”

(32) *Poślij więc do Jafy i przywołaj do siebie Szymona, który jest nazywany Piotrem, który jest goszczony w domu Szymona garbarza, (którego dom jest) przy morzu.*

Mt 10,2 ; Mk 3,16 ; 6,14 ; Jn 1,42 ; Dz 10,5n.18 i 11,13

(33) *Natychmiast więc posłałem (posłańców) do ciebie. Ty szlachetnie uczyniłeś, że przybyłeś. Teraz więc my wszyscy jesteśmy obecni przed Bogiem, aby usłyszeć wszystko, co jest przekazane tobie przez Władcę.*”

Dz 10,1-8

Piotr naucza w domu Korneliusza

(34) Piotr, otworzywszy swoje usta, rzekł: „*Naprawdę pojmuję, że Bóg nie ma względu na osoby,*

Pwt 10,17 ; 2Krn 19,7 ; Rz 2,11 ; Ga 2,6 ; Ef 6,9 ; Kol 3,25 ; 1P 1,17

(35) *ale w każdym narodzie są ci, którzy się Go boją i postępują sprawiedliwie, oni to są godni przyjęcia przez Niego.*

Jn 9,31

(36) *Słowo, które posłał do synów Izraela, głosząc dobrą nowinę o pokoju przez JAHUSZUA Mesjasza, Który Jest Władcą wszystkich.*

Ps 107,20 i 147,18 ; Iz 52,7 ; Na 1,15 ; Ap 17,14 i 19,16

(37) *Wy znacie to Słowo, które stało się Ciałem, a które to słowo głosił Jan, który chrzczył po całej Judei, począwszy od Galilei.*

Mt 4,12.17 ; Mk 1,14

(38) *Tego JAHUSZUA z Nazaretu, Którego namaścił Bóg Ruach Ha Kodesz i Mocą, a Który przyszedł dobrze czyniąc i lecząc wszystkich, którzy byli w mocy diabła, bo Bóg był z Nim.*

Iz 61,1 ; Łk 4,18 ; Jn 3,2

(39) *I my jesteśmy tego wszystkiego świadkami, co uczynił w ziemi Judejskiej i w Jerozolimie, a którego to zabili, zawiesiwszy na drzewie.*

Pwt 21,22

(40) *Tego to Bóg wskrzesił trzeciego dnia i dał Mu się okazywać*

(41) *nie całemu ludowi, ale nam wcześniejszym świadkom z góry wybranym przez Boga; nam którzy jedliśmy i piliśmy razem z nim, gdy wskrzesił Go z martwych.*

Łk 24,30.42 ; Jn 14,19,22 i 21,12n ; Dz 1,4

Dzieje Apostolskie 10

(42) *A nam nakazał ogłosić ludowi i zaświadczyć, że Ten Jest przez Boga wyznaczonym Sędzią żywych i umarłych.* Dz 17,31 ; Rz 14,9 ; 2Tm 4,1 ; 1P 4,5

(43) *Jemu świadczą wszyscy Prorocy, że uwolnienie od grzechów jest przez Jego Imię, aby każdy wierzył w Niego.* Iz 33,24 i 53,5n ; Jer 31,34 ; Dn 9,24

Poganie otrzymują Ruach Ha Kodesz

(44) *Kiedy jeszcze Piotr mówił te słowa, Ruach Ha Kodesz zstąpiła na wszystkich słuchających jego słów* Dz 11,15 i 15,8

(45) *i natychmiast zostali oszołomieni, ci wierni, którzy są obrzezani, którzy przyszli z Piotrem, że i na pogan dar Ruach Ha Kodesz jest wylany.*

(46) *Albowiem słyszeliśmy ich mówiących językami i wywyższających Boga.* Mk 16,17 ; Dz 2,4.11 i 19,6

(47) *Wtedy Piotr rzekł: „Czy można zabronić im wody oraz chrztu komuś, którzy też otrzymali Ruach Ha Kodesz jak i my?”* Dz 8,36

(48) *I nakazał, aby i oni byli ochrzczeni w Imieniu JAHUSZUA Mesjasza. Wtedy prosili go, aby pozostał tam przez kilka dni.* Jn 4,40 ; Dz 19,5

Rozdział 11

Wyjaśnienie sprawy Korneliusza

(1) *Tymczasem apostołowie i bracia usłyszeli w Judei usłyszeli, że i poganie przyjęli Słowo Boże.*

(2) *Gdy Piotr wszedł do Jerozolimy, obrzezańcy naradzali się między sobą przeciw niemu, mówiąc że:*

(3) *„Wyszedłeś do nieobrzezanych mężczyzn i jadłeś razem z nimi.”* Dz 10,28 ; Ga 2,12

(4) *Piotr zaś po kolei im wyjaśniał i mówił:*

(5) *„Ja byłem w mieście Jafa, a kiedy się modliłem, zobaczyłem w widzeniu schodzące wielkie płótno, które było opuszczane czterema rogami z Nieba. Ono przyszło aż do mnie.*

(6) *Patrząc wprost oglądałem i zobaczyłem czworonogi ziemskie, zwierzęta i pełzające gady, oraz fruujące (ptaki) niebios.*

(7) *I usłyszałem głos, który rzekł: „Wstań Piotrze, zabijaj i jedz!”*

(8) *Ja odpowiedziałem: „W żaden sposób Władco, bo nic co skażone i nieczyste nigdy nie weszło do moich ust.”*

(9) *Lecz głos po raz drugi odpowiedział z Nieba: „Co Bóg oczyścił, ty nie zanieczyszczaj.”*

(10) *To stało się trzykrotnie i ponownie zostało wszystko zabrane do Nieba.*

(11) *Oto natychmiast trzech mężczyzn przystanęli przy domu, którzy byli posłani z Cezarei, a przybyli do mnie.*

(12) *Wtedy Ruach mi powiedziała: „Pójdź razem z nimi, niczego nie osądzając,” a gdy przyszli razem ze mną, wyruszyło sześciu braci i razem weszliśmy do domu tego męża.* Dz 10,9-20.23.45

(13) *Opowiedział nam jak w swoim domu ujrzał anioła, który stanął i mówił: „Poślij ich do Jafy i wezwij Szymona, nazywanego Piotrem,* Dz 10,3-5.22.30,32

(14) *który ci powie naukę, przez którą zostaniesz zbawiony, a wraz z tobą cały twój dom,* Dz 10,22 i 16,31

(15) *a gdy on zaczął mówić, zstąpiła Ruach Ha Kodesz na nich, jak i na nas na początku.* Dz 2,4 i 10,44

Dzieje Apostolskie 11

(16) *Przypomniałem sobie słowo Władcy, jak mówił: Jan chrzczył wodą, wy zaś zostanieie ochrzczeni w Ruach Ha Kodesz.* Dz 1,5

(17) *Jeśli więc Bóg dał im również dar, jak i nam, którzy uwierzyliśmy we Władcę JAHUSZUA Mesjasza, to czy ja miałbym moc, aby zabronić Bogu?"*

(18) *a kiedy to usłyszeli, uspokoili się i oddali chwałę, mówiąc: „Zatem Bóg i pogan nawraca, dając im życie.”* Dz 13,48 i 14,27

Początki kościoła w Antiochii

(19) *Ci, którzy rozproszyli się z powodu prześladowań, które nastąpiły z powodu Szczepana, udali się aż de Finicji, Cypru i Antiochii, nikomu o tym nie mówiąc, a także głosząc nauki jedynie wśród Judejczyków.* Dz 8,1-4

(20) *Byli też tam Cypryjczycy, Cyrenejczycy, którzy przybyli do Antiochii i głosili do Greków, głosząc im ewangelię JAHUSZUA Mesjasza.* Jn 7,35

(21) *Ręka Władcy była z nimi tak, że wielka ich liczba uwierzyła i nawróciła się do Władcy.* Dz 2,41 i 4,4 i 5,14 i 6,7 i 11,24 i 21,20

(22) *Wiadomość ta dotarła do kościoła, będącego w Jerozolimie, wtedy to posłali Barnabę, aby poszedł do Antiochii.*

(23) *Przybywszy tam i ujrzawszy Łaskę Boga, cieszył się i zachęcał z głębi serca wszystkich, aby trwali przy Władcy,* Dz 13,43 i 14,22

(24) *bo był dobrym mężem wiary i pełnym Ruach Ha Kodesz. Pozyskał on wiele z tłumu dla Władcy.* Dz 2,41 i 4,4 i 5,14 i 6,5-7 i 11,21 i 21,20

(25) *Potem poszedł do Tarsu, aby odszukać Szawła,* Dz 9,30

(26) *a gdy go odnalazł, poszli do Antiochii, tak że przez cały rok razem się zbierali w kościele i nauczali dość duży lud tak, że po raz pierwszy w Antiochii nazwano uczniów chrześcijanami.*

(27) *W tych dniach przyszli z Jerozolimy do Antiochii prorocy.* Dz 13,1 i 15,32

(28) *Zaś jeden z nich, o imieniu Agabos, który zapowiedział przez Ruach, że nastanie wielki głód na całej zamieszkannej ziemi, który nastąpił za Klaudiusza.* Dz 21,10

(29) *Uczniowie zaś ustalili, że każdy na miarę swojego dostatku, pośpieszy z pomocą braciom, zamieszkującym Judeę.*

(30) *Tak uczynili, posławszy do starszych pomoc przez Barnabę i Szawła.* Dz 12,25

Rozdział 12

Święcie Jakuba apostoła

(1) *W tym czasie król Herod zaczął prześladować i krzywdzić niektórych z kościoła,*

(2) *zabijając mieczem Jakuba, brata Jana.*

(3) *Widząc to, że spodobało się to Judejczykom, poprzysiągł sobie, że pojmie Piotra w Święto Przaśników,*

(4) *a którego pojmawszy, umieścił w swoim więzieniu, nakazując czterem czwórkom żołnierzy strzec go postanawiając, że po święcie Paschy wyda go ludowi.* Dz 4,3

(5) *Wtedy Piotr był pilnowany w więzieniu. Kościół zaś za nim zanosił żarliwą modlitwę do Boga.* Jk 5,16

(6) *Gdy Herod tej nocy zamierzał wydać go (na śmierć), Piotr spał pomiędzy dwoma żołnierzami, którzy go związali i (skuli) kajdanami pilnując go przed podwójnymi bramami więzienia,* Dz 5,23

(7) *a oto anioł Władcy stanął obok i światło rozbłysło w celi. Uderzywszy Piotra w bok, obudził go i rzekł: „Wstawaj szybko!” I natychmiast opadły kajdany z jego rąk.*

Dzieje Apostolskie 12

(8) Anioł zaś rzekł do niego: „Przepasz się i zawiąż swoje sandały,” a on tak uczynił. On rzekł mu: „Ubierz się w swoją szatę i mi towarzysz.”

(9) A gdy wyszedł, towarzyszył mu, lecz nie wiedział, że to jest prawdziwe, co się stało przez anioła, uważając, że jest to wizja.

(10) Przeszedłszy zaś pierwszą i drugą straż, przyszli do żelaznej bramy, która wychodziła na miasto, a która im sama się otworzyła i przeszedłszy ją, poszli naprzód ulicą i natychmiast odstąpił od niego anioł.

Dz 5,19

(11) Zaś Piotr mówił sam w sobie: „Teraz naprawdę, że Władca posłał swojego anioła i wyrwał z ręki Heroda i z całego tego wszystkiego, czego oczekiwał lud Judejski.”

(12) Zastanowiwszy się, przyszedł do domu Marii, matki Jana, którego przezywali Markiem, gdzie razem dość liczni byli już tam zebrani i modlili się.

Dz 12,25 i 15,37

(13) On zaś zapukał w podwoje wrót, i wtedy podeszła służebna, imieniem Rode,

(14) a poznawszy głos Piotra, z radości nie otworzyła wrót, ale pobiegła i oznajmiła, że Piotr stoi przed wrotami.

(15) Oni zaś rzekli do niej: „Oszalała?” Ona zaś ich usilnie zapewniała, jak jest.

Oni zaś mówili: „To pewnie jest jego anioł.”

Mt 18,10 ; Dz 26,24

(16) Zaś Piotr stał i pukał. Otworzywszy, ujrzeli go, będąc zaskoczonymi.

(17) A pogroziwszy im ręką, kazał im milczeć, potem opowiedział, jak Władca wyprowadził go z więzienia, i rzekł: „Powiedzcie to Jakubowi i braciom.” Następnie wyszedł i udał się w inne miejsce.

Dz 13,16 i 19,33 i 21,40

(18) A gdy nastał dzień, powstał wielki zamęt wśród żołnierzy z powodu Piotra.

(19) Herod, przeprowadzając poszukiwania za nim, osądził strażników, wtrącając ich do więzienia, albowiem nie znalazł Piotra. Potem poszedł z Judei i przybył do Cezarei.

Dz 5,22-24

Śmierć Heroda Agryppy I

(20) Bardzo się on gniewał na mieszkańców Tyru i Sydonu, którzy jednomyślnie przybyli do niego, przekonując Blastona, opiekującego się sypialnią króla, i prosząc dla siebie i dla swej ziemi o pokój, która to opatruje go w żywność.

1Krl 5,11 ; Ez 27,17

(21) W wyznaczonym dniu Herod włożył na siebie szaty królewskie i zasiadł na trybunale, przemawiając publicznie do nich.

(22) Lud zaś wykrzykiwał: „To głos boga, a nie człowieka!”

Ez 28,2

(23) I natychmiast uderzył go Anioł Władcy za to, że nie oddał chwały Bogu, został zjedzony przez robactwo (żywcem) i wyzionął ducha.

Dn 5,20

(24) A słowo Boże wzrastało i rozszerzało się.

(25) Barnaba i Szaweł powrócili do Jerozolimy, wypełniając swoją służbę, zabierając ze sobą Jana, przezywanego Markiem.

Dz 6,7 i 19,20

Rozdział 13

Pierwsza misja Barnaby i Szawła

(1) W kościele antiocheńskim byli prorocy i nauczyciele: Barnaba i Szymon, którego nazywano Nigrem i Lucjusz Cyrenejczyk oraz Manaen, wychowanek tetrarchy Heroda, i Szaweł.

Dz 11,27 i 15,32

(2) Gdy odprawili nabożeństwo dla Władcy i kiedy pościli, rzekła Ruach Ha Kodesz: „Oddzielcie mi Barnabę i Szawła do dzieła, do którego ich sobie przygotowałam.”

Dz 9,15 ; Ga 1,15n

(3) Wtedy poddali się postom i modlitwom, a nałożywszy na nich ręce, zwolnili.

Dz 6,6 i 14,23

Dzieje Apostolskie 13 Barnaba i Szaweł na Cyprze

- (4) Ci więc, którzy zostali posłani przez Ruach Ha Kodesz, poszli do Selucji, a stamtąd odплыli na Cypr, Dz 15,9
- (5) a pozostając w Salaminie, głosili Słowo Boże w synagogach Judejskich. Tam mieli Jana, który im usługiwał. Dz 12,25 i 13,13 i 15,39
- (6) Przeszedłszy zaś całą wyspę, doszli aż do Pafos i znaleźli tam męża, pewnego maga, fałszywego proroka – Judejczyka, który miał na imię Barjerezus.
- (7) A był on podległy prokonsulowi Sergiuszowi Pawłowi, mężowi roztropnemu. On przywołał do siebie Barnabę i Szawła, pragnąc usłyszeć słowa Bożego.
- (8) Zaś Elimas mag stanął im naprzeciw, którego imię tłumaczy się czarodziej, i szukał (sposobu), aby odwrócić prokonsula od wiary. 2Tm 3,8
- (9) Ale Szaweł i Paweł, napełnieni Ruach Ha Kodesz popatrzyli wprost na niego i powiedzieli:
- (10) „*O pełen wszelkiego fałszu i wszelkiego oszustwa, synu diabelski, nieprzyjacielu wszelkiej sprawiedliwości, czy nie powstrzymasz się od wykręcania prostych dróg Władcy?*” Prz 10,9 ; Oz 14,9
- (11) *Teraz o to ręka Władcy jest przeciwko tobie i będziesz ślepy, nie widząc słońca aż do (odpowiedniego) czasu. I natychmiast stał się niewidomy i ciemność go ogarnęła, a on krążył dookoła, szukając (kogoś), kto mógłby prowadzić go za rękę.*” Dz 9,8 i 22,11
- (12) Ujrawszy prokonsul to, co się wydarzyło, uwierzył i był pełen zadumy z powodu nauki Władcy.

Paweł naucza w Azji

- (13) Paweł i jego towarzysze, prowadzeni przez Ruach Ha Kodesz, przyszli do Perge w Pamfilii. Jan zaś odszedł od nich i powrócił do Jerozolimy.
- (14) Oni poszli z Perge i przybyli do Antiochii Pizydyjskiej, udali się do synagogi i wszedłszy tam, usiedli, gdyż w tym dniu był Szabat.
- (15) Po odczytaniu Prawa i Proroków przełożeni synagogi wystali do nich sługi, mówiąc: „*Mężowie bracia, jeśli jest od was jakieś słowo zachęty do ludu, mówcie.*” Dz 15,21
- (16) Paweł zaś powstawszy, skinął ręką i rzekł: „*Mężowie Izraelici i ci, którzy boicie się Boga, posłuchajcie.*” Dz 10,2 i 12,17 i 13,26 i 19,33 i 21,40
- (17) *Bóg ludu tego Izraela wybrał sobie naszych ojców i nasz lud wywyższył, kiedy mieszkał obok w ziemi egipskiej, a Swym Potężnym Ramieniem z niej ich wprowadził,* Wj 6,16 i 12,51 i 14,8
- (18) a mniej więcej przez czterdziestoletni okres, znosił ich zwyczaje na pustyni, Wj 16,35 ; Lb 14,34 ; Pwt 1,31
- (19) *gdzie zniszczył siedem szczepów w ziemi kananejskiej i przydzielił im tę ziemię w dziedzictwo* Pwt 7,1 ; Joz 14,1
- (20) *na mniej więcej przez około czterystu pięćdziesięciu lat. Potem dał sędziów, aż do proroka Samuela,* Wj 12,40 ; Sdz 2,16 ; 1Sm 3,20
- (21) *a odkąd zażądali sobie króla, dał im Bóg na czterdzieści lat Saula, syna Kiswa, męża z pokolenia Beniamina.* 1Sm 8,5.19 i 10,20-24 i 11,15
- (22) *Po jego śmierci wzbudził im na króla Dawida, któremu powiedział i zaświadczył: Znalazłem Dawida, syna Jessego, męża który jest podobny do Mojego serca, który wszystko uczyni według Mojej Woli.*

1Sm 13,14 i 16,12n ; Ps 89,21 ; Iz 44,28

Dzieje Apostolskie 13

- (23) Z jego to nasienia, Bóg według Swojej obietnicy wyprowadził Izraelowi Zbawiciela JAHUSZUA, 2Sm 7,12; Iz 11,1
- (24) gdy wcześniej o tym mówił Jan przed Jego Obliczem, wypełniając swoją misję, mówiąc do całego Izraela: Nawracajcie się i ochrzczijcie. Mt 3,1n.5 ; Mk 1,4n ; Łk 3,3
- (25) Gdy Jan dopełnił swój kres życia, rzekł: Dlaczego domyślacie się, że ja Nim jestem, ale o to przychodzi po mnie Ten, Któremu nie jestem godzien rozwiązać sandałów u Jego stóp. Mt 3,11 ; Mk 1,7 ; Łk 3,16 ; Jn 1,20.27
- (26) Mężowie, bracia, synowie pokolenia Abrahama i (są) wśród was, ci którzy się boją Boga, bo to zbawienne słowo nam zostało posłane. Dz 10,2 i 13,16
- (27) Ci, którzy mieszkają w Jerozolimie i ci, którzy panują nad nim, Tego nie rozpoznawszy oraz wołania proroków, które odczytuje się w każdy Szabat, osądzając Go, to wypełnili. Dz 3,17
- (28) Nie mając żadnego powodu, zażądali sobie od Piłata Jego śmierci, aby On został zgładzony. Mt 26,60 i 27,22n ; Mk 14,55-59 i 15,13n ; Łk 23,4.14n.21-23 ; Jn 18,38 i 19,4-7.15
- (29) Gdy zaś wypełnili wszystko to, co o Nim jest napisane, zdjęli Go z drzewa i złożyli w grobie, Mt 27,59n ; Mk 15,46 ; Łk 23,53 ; Jn 19,38.41n
- (30) lecz Bóg wskrzesił Go z martwych, Dz 2,24.32 i 3,15 i 4,10 i 5,30 i 10,40 i 17,31
- (31) a On ukazał się przez wiele dni tym, których powołał od Galilei do Jerozolimy, a którzy teraz są Jego świadkami wobec ludu. Łk 24,48 ; Dz 1,3.8 i 2,32 i 3,15 i 5,32 i 10,39-41
- (32) Dlatego i my głosimy wam Ewangelię obiecaną naszym ojcom, która się spełniła.
- (33) I to, że Bóg wypełnił nam, ich dzieciom, wskrzesiwszy JAHUSZUA, jest napisane w Psalmie drugim: Ty Jesteś Moim Synem, Ja Ciebie dzisiaj zrodziłem, Ps 2,7 ; Dz 13,23 ; Hbr 1,5 i 5,5
- (34) wskrzeszając Go z martwych, Który zapowiedział też, że nie ulegnie skażeniu, gdy tak powiedział: Dam wam obietnicę przez Dawida i wypełnię ją wobec was. Iz 55,3
- (35) Zaś na innym miejscu mówił: Nie dasz, aby Twój Święty ujrzał skażenie. Ps 16,10 (LXX)
- (36) Albowiem Dawid wypełniając swoim potomstwem, wypełnił Wolę Boga i umarł i został przyłączony do swoich ojców i ujrzał skażenie. Sdz 2,10 ; 1Krl 2,10 ; Dz 2,29
- (37) Tego zaś, Którego Bóg wskrzesił, nie ujrzał skażenia.
- (38) Wiadomym więc niech będzie to wam, że przez Niego zostały odpuszczone wam grzechy i głoszone jest to wszystkim, którzy przez Prawo Mojżesza nie mogliście zostać uznani za sprawiedliwych, Dz 10,43 ; Hbr 9,9
- (39) bo w Nim każdy wierzący jest uznany za sprawiedliwego. Rz 4,25 i 6,7 i 10,4
- (40) Zobaczcie więc, czy nie przyszło to, co zostało zapowiedziane u proroków:
- (41) Zobaczcie szydery, dziwcie się i przepadnijcie, bo czynię dzieła w dniach waszych, dzieła w które nie uwierzyliście, choćby ktoś wam je opowiadał." Ha 1,5 (LXX)
- (42) Kiedy oni wychodzili, prosili, aby w następny Szabat mówił dalej im to słowo (na ten temat).
- (43) Kiedy zebranie się zakończyło, wielu Judejczyków zaczęło im towarzyszyć, a nawet szlachetnych z prozelitów zaczęło towarzyszyć Pawłowi i Barnabie, którzy mówili do nich, aby pozostali w Łasce Bożej, Dz 11,23 i 14,22
- (44) a gdy nadszedł następny Szabat, prawie całe miasto się zgromadziło, żeby słuchać nauki Władcy.
- (45) Ujrawszy te tłumy Judejczycy, zostali napełnieni nienawiścią i mówili kłamstwa przeciwko tym, do których mówił Paweł. Dz 14,2

Dzieje Apostolskie 13

(46) Paweł i Barnaba odważnie im powiedzieli: „*Najpierw konieczne było to, aby wam słowo Boże zostało powiedziane, a skoro Je odrzucacie od siebie i sądźcie o sobie, że nie jesteście godni życia wiecznego, to zwracamy się do pogan.*”

Łk 7,30 ; Dz 3,26 i 18,6 ; Rz 1,16

(47) Albowiem tak nakazał nam Władca: „*Ustanowiłem Cię światłością dla pogan, abyś zaniósł im naukę o zbawieniu aż po krańce ziemi.*”

Iz 49,6 ; Łk 2,32

(48) Poganie zaś słysząc to, radowali się i oddawali chwałę słowu Władcy, a ci, którzy byli przez Niego godni życia wiecznego, uwierzyli.

Dz 11,18

(49) Słowo Władcy rozprzestrzeniało się po całej tej krainie.

(50) Judejczycy zaś, podjudzili szanowane i dostojne niewiasty, wzniecili prześladowanie w pierwszych miastach przeciwko Pawłowi i Barnabie, wyrzucając ich ze swoich granic.

Dz 17,4,12

(51) Oni zaś, strząsnąwszy pył ze swoich nóg, przybyli do Ikonium.

Mt 10,14 ; Mk 6,11 ; Łk 9,5 i 10,11 ; Dz 18,6

(52) Uczniowie zaś byli napełnieni wielką radością i Ruach Ha Kodesz.

Rozdział 14

Paweł i Barnaba w Ikonium

(1) W Ikonium, według zwyczaju, weszli do synagogi judejskiej, aby głosić słowo, a przemawiając, bardzo wielu uwierzyło z Judejczyków i Greków.

(2) Ale ci z Judejczyków, którzy im nie ulegli i nie dali się przekonać, podburzyli dusze pogańskie przeciw braciom.

Dz 13,45

(3) Przez dłuższy więc czas tam przebywali i otwarcie mówili o Władcy, Który świadczył przez ich słowo, dając im łaski, czyniąc przez ich ręce znaki i cuda.

Mk 16,20 ; Dz 19,11 ; Hbr 2,4

(4) Wielu z miasta się podzieliło, jedni byli z Judejczykami, a inni byli z apostołami.

(5) Wśród Judejczyków i pogan nastąpiło poruszenie wraz z ich zwierzchnikami chcieli ich znieśliwić i ukamienować.

Dz 14,19 ; 2Tm 3,11

(6) Dowiedziawszy się o tym, zbiegli do miast w Likaonii, Listry, Derbe i okolic.

Działalność apostołów w Listrze

(7) Tam głosili dobrą nowinę.

(8) Mieszkał w Listrze pewien człowiek, który miał chrome nogi, nigdy nie siedział i nigdy nie chodził, gdyż był kaleką od łona swej matki.

Jn 9,1 ; Dz 3,2

(9) On, słysząc Pawła, który przemawiał, a ten spojrzawszy wprost na niego, ujrzał, że ma wiarę, aby otrzymać zbawienie

Mt 9,28

(10) i powiedział potężnym głosem: „*Wstań na swoje nogi wyprostowane!*”

On zaraz wstał i skakał.

(11) Tłumy, widząc to, co uczynił Paweł, podniosły swoje głosy, mówiąc po Likańsku: „*Bogowie podobni do ludzi zeszli do nas.*”

Dz 28,6

(12) Barnabę nazwali Zeusem, zaś Pawła Hermesem, bo on był głównym głosicielem.

(13) Zaś kapłan (bożka) Zeusa, który był przed miastem, przyniósł wraz z tłumami byki i wieńce, aby złożyć je na ofiarę.

(14) Usłyszawszy to, apostołowie Paweł i Barnaba rozdarli swoje szaty i wskoczyli w tłum krzycząc i mówiąc:

Dzieje Apostolskie 14

(15) „Mężowie! Dlaczego tak czynicie? My również jesteśmy ludźmi mającymi różne doświadczenia. Głosimy wam dobrą nowinę, abyście odwrócili się od czczych (bożków) do Boga Żywego, Który uczynił niebo i ziemię, morze i wszystko w nich żyje,

Wj 20,11 ; Ps 146,6 ; Dz 10,26 ; Jk 5,17

(16) Który i w przeszłych pokoleniach pozwalał na to, aby wszystkie ludy podążały własnymi drogami.

Dz 17,30

(17) Jednakże nieustannie poświadczal Siebie, czyniąc wam dobro z Nieba, dając wam deszcze i pory zbiorów, nasycając was pokarmem i radością serca.”

Ps 147,8 ; Jer 5,24

(18) A to mówiąc, z trudem uspokoił tłumy, aby oni nie (składali) im ofiar.

(19) Przybyli (za nimi) Judejczycy z Antiochi i z Ikonium. Przekonawszy tłum, kamienowali Pawła i ciągnęli go na zewnętrzny dziedziniec miasta, sądząc, że już umarł.

Dz 17,13 ; 2Kor 11,25 ; 2Tm 3,11

(20) Kiedy jego uczniowie stanęli w kole, on wstał i poszedł do miasta. Nazajutrz udał się razem z Barnabą do Derbe.

Powrót do Syrii

(21) Ogłosiwszy ewangelię temu miastu czyniąc uczniami wielu, powrócili do Listry, a potem do Ikonium, i udali się do Antiochii.

(22) Utwierdzali dusze uczniów, zachęcając ich do trwania w wierze, pomimo licznych cierpień, przez które trzeba nam wejść do Królestwa Bożego.

Dz 11,23 i 13,43 i 15,32 i 18,23 ; 1Tm 3,3

(23) Wybrawszy w Kościołach starszych, oddali ich Władcy, w Którego uwierzyli, nakładając na nich swoje ręce i modląc się wśród postów.

Dz 13,3

(24) Potem poszli przez Pizydję i przyszedli do Pamfilii,

(25) nauczali ewangelię w Perge, potem zeszli do Attalii.

(26) Stamtąd zaś odpłynęli do Antiochii, gdzie za łaską Boga zostali wyznaczeni do dzieła, które wypełnili.

Dz 13,1n i 15,40

(27) Przybywszy zaś tam, zebrali Kościół i opowiadali im tam, co z nimi uczynił Bóg i jak otworzył poganom podwoje wiary.

Dz 11,18 i 13,47n i 18,4.12

(28) Tam razem z uczniami przebywali przez jakiś czas.

Rozdział 15

Sobór w Jerozolimie

(1) Przybyli też pewni ludzie z Judei, którzy nauczali braci, że jeśli nie dadzą się obrzezać według zwyczaju Mojżesza, na pewno nie zostaną zbawieni. Kpł 12,3 ; Ga 5,2

(2) Kiedy doszło do sporów i ostrej dyskusji pomiędzy nimi a Pawłem i Barnabą, (postanowili) udać się do apostołów i starszych w Jerozolimie, w celu wyjaśnienia tego.

Dz 11,30 ; Ga 2,1

(3) Ci więc, którzy zostali posłani przez kościół, przechodzili przez Fenicję i Samarię, opowiadając o nawracaniu się pogan, czyniąc wielką radość wszystkim braciom.

(4) Przybywszy zaś do Jerozolimy, zostali przyjęci przez Kościół, apostołów i starszych, opowiadając im, co Bóg z nimi uczynił.

Dz 14,27

(5) Powstali też niektórzy ze stronnictwa faryzeuszy, którzy uwierzyli, nakazując, że trzeba ich obrzezać i nakazać, aby przestrzegali Prawa Mojżesza.

(6) Zebrali się apostołowie i starsi, aby rozpatrzeć tą naukę.

(7) Kiedy rozpoczęło się wielkie rozpatrywanie, wstał Piotr i rzekł do nich: „Mężowie, bracia! Wy wiecie, że od dawnych dni spośród was wybrał sobie Bóg, aby przez moje usta poganie usłyszeli dobrą nowinę i uwierzyli.

Dzieje Apostolskie 15

- (8) *Bóg, Który zna serca, zaświadczył im, dając im jak i nam Ruach Ha Kodesz.*
Dz 2,4 i 10,44 i 11,15
- (9) *I nie uczynił różnicy pomiędzy nami a nimi, gdyż przez wiarę oczyścił ich serca.*
Dz 10,34n
- (10) *Dlaczego więc teraz doświadczacie Boga, aby nakładać to jarzmo na szyję uczniów, którego ani nasi ojcowie, ani my nie byliśmy w stanie nieść.* Dz 15,19 ; Ga 5,1
- (11) *My zaś wierzymy, że dzięki łasce Władcy JAHUSZUA i oni tak samo jak my, zostaną zbawieni.”*
Ga 2,16 ; Ef ,25-8
- (12) *Zamilkła więc większa część słuchaczy, którzy słuchali Barnaby i Pawła, którzy (potem) mówili o znakach i cudach, jakie Bóg czynił przez nich wśród pogan.*
Dz 14,27 i 15,4
- (13) *A kiedy zamilkli, odpowiadając Jakub, rzekł: „Mężowię, bracia! Posłuchajcie mnie.*
- (14) *Szymon to wyjaśnił jak najpierw Bóg wybrał sobie wśród pogan lud dla Swojego Imienia.*
Łk 1,68 ; Dz 5,7-9
- (15) *Tak jak mówią słowa Proroków i jak jest zapisane:*
- (16) *„Potem powrócę i odbuduję namiot Dawida, który upadł. Podźwignę go i odbuduję,*
- (17) *żeby pozostali z ludzi szukali Jahweh, a także i wszystkie ludy, nad którymi jest wzywane Moje Imię - mówi Jahweh, to czyniąc.*
Am 9,11n (LXX)
- (18) *I znane jest to od wieków.*
Wj 2,6 ; Iz 45,21
- (19) *Dlatego ja osądzam tak, aby nie stawiać przeszkód tym, którzy są z pogan i którzy nawracają się do Boga.*
Dz 15,10
- (20) *Ale trzeba im przekazać to listownie, aby powstrzymywali się od obrazów i wizerunków (bożków), od nierządu, od tego, co uduszone i od krwi.*
- (21) *Mojżesza bowiem czyta się i głosi od dawnych pokoleń w synagogach, w każdym mieście i w każdy Szabat.*
Dz 13,15
- (22) *Apostołowie i starsi wraz z całym Kościołem postanowili wybrać sobie spośród nich mężczyzn i posłać ich do Antiochii razem z Pawłem i Barnabą oraz Judę nazywanego Barnabą i Sylasa, którzy przewodzili wśród braci.*
- (23) *I napisali przez nich ręką: „Apostołowie i bracia do tych, którzy są w Antiochii, Syrii i Cylicji, do braci z pogan, życząc szczęścia.*
- (24) *Kiedy usłyszeliśmy, że niektórzy z nas odeszli i wywołali zamęt, głosząc wśród was (inne) nauki, których my nie postanowiliśmy, wprowadzając niepokój w wasze dusze,*
Dz 15,1
- (25) *jednomyślnie więc postanowiliśmy, aby wybrać między sobą mężczyzn i posłać do was razem z umiłowanymi naszymi (braćmi), Barnabą i Pawłem,*
- (26) *ludźmi, którzy poświęcili swoje dusze dla Imienia Władcy naszego JAHUSZUA Mesjasza.*
- (27) *Wysłaliśmy więc wam Judę i Sylasa, aby oni ustnie potwierdzili wam to,*
- (28) *albowiem Ruach Ha Kodesz i my (postanowiliśmy) nie nakładać ciężaru oprócz tego, co konieczne.*
Mt 23,4
- (29) *Powstrzymujcie się od ofiar składanych wizerunkom (bożków), od krwi, od tego, co uduszone i od nierządu. Tego to unikajcie, a pilnując samych siebie, dobrze uczynicie. Bądźcie zdrowi.”*
Rdz 9,4 ; Kpł 3,17 i 17,10-16
- (30) *Ci, którzy zostali posłani zeszli do Antiochii, - a widząc wielu – oddali im list.*
- (31) *Odczytawszy go, uradowali się z powodu jego treści.*

Dzieje Apostolskie 15

(32) Juda i Sylas, którzy byli Prorokami, a którzy przez liczne nauki, zachęcali braci utwierdzając ich (w wierze). Dz 11,27 i 13,1 i 14,22 i 18,23

(33) Przebywając tam jakiś czas, zostali odesłani w pokoju przez braci do tych, którzy ich wysłali.

(34) Ale Sylas postanowił tam pozostać, zaś Juda sam powrócił do Jerozolimy.

(35) Paweł zaś i Barnaba przebywali w Antiochii, nauczając i głosząc wielu innym nauki Władcy.

Druga wyprawa misyjna Pawła

Rozstanie Pawła i Barnaby

(36) Zaś po kilku dniach Paweł rzekł do Barnaby: „*Powróćmy i odwiedzmy braci z każdego z miast, w których głosiliśmy słowo Władcy, jak się mają.*”

(37) Barnaba zaś postanowił pójść razem z Janem, nazywanego Markiem. Dz 12,12.25

(38) Paweł zaś nie uznał za dobre, aby ten, który od nich odstąpił z Pamfilii szedł razem z nimi do tego dzieła. Dz 13,13 ; Kol 4,10

(39) Nastąpiła więc ostra sprzeczka, tak że się oni rozstali i oddzielili. Barnaba wziął Marka i odpłynął na Cypr. Dz 4,36 i 13,4

(40) Paweł zaś wziął ze sobą Sylasa i wyszedł, przekazany przez braci łasce Władcy. Dz 14,26

(41) Przechodził przez Syrię i Cylicję, utwierdzając tamte Kościoły.

Rozdział 16

Powołanie Tymoteusza

(1) Przyszli też do Derby i do Listry, a oto był tam pewien uczeń, imieniem Tymoteusz, syn wierzącej niewiasty judejskiej i ojca Greka. Dz 14,6 ; 2Tm 1,5

(2) A był już poświadczony przez braci w Listrze i Ikonium. Flp 2,20.27

(3) Tego to Paweł chciał zabrać ze sobą, a wzięwszy go, obrzezał ze względu na Judejczyków, którzy przebywali w tych miejscach. Albowiem wszyscy wiedzieli, że jego ojciec jest grekiem.

(4) Gdy zaś przechodził przez te miasta, nakazywali im, aby przestrzegali tych postanowień, które zostały nakazane przez apostołów i starszych w Jerozolimie, Dz 15,23-29

(5) a Kościoły były umacniane w wierze i z każdym dniem się rozrastały. Dz 2,42 i 5,14 i 6,7

Głoszenie Ewangelii w Azji

(6) Gdy przeszli Frygię i krainę galacką, zostali powstrzymani przez Ruach Ha Kodesz, która zakazała mówić im słowo w Azji.

(7) Idąc zaś naprzeciw Myzji, próbowali pójść do Bitynii, lecz Ruach JAHUSZUA im zabroniła.

(8) Przeszedłszy zaś Mizję, zeszli do Troady.

(9) Wtedy Paweł miał w nocy widzenie, w którym ujrzał męża, jakiegoś macedończyka, który stał i błagał mówiąc: „*Przyjdź (szybko) do Macedonii i pomóż nam.*”

(10) Po tym widzeniu, które ujrzał, szukaliśmy sposobności, aby udać się do Macedonii, bo Bóg nas wezwał, abyśmy im ogłosili dobrą nowinę.

Dzieje Apostolskie 16

W Filipii

- (11) Wypłynawszy zaś z Troady, skierowaliśmy się prosto do Samotraki, a następnego dnia do Neapolu.
- (12) Stamtąd zaś udaliśmy się do Filipii, która leży w pierwszej części Macedonii, a jest miastem Macedonii i kolonią. Byliśmy też w tym mieście i przebywaliśmy tam kilka dni.
- (13) W dzień Szabatu wyszliśmy na zewnątrz za bramy (miasta) i udaliśmy się w stronę rzeki, gdzie myśleliśmy, że jest to miejsce modlitwy, A kiedy usiedliśmy, głosiliśmy (słowo) do niewiast, które się tam zgromadziły.
- (14) I była tam pewna niewiasta o imieniu Lidia z miasta Tiatyry, która słuchała, a która sprzedawała purpurę i czciła Boga, a której to Władca otworzył serce tak, że przyjęła tą naukę, która była głoszona przez Pawła.
- (15) Kiedy zaś została ochrzczona ze swoim domem, prosiła ich mówiąc: *„Jeśli sądzicie, że ja jestem wierną Władcy, proszę wejdźcie do mego domu i tam pozostańcie.”* I przymusiła nas. Dz 16,33 i 18,8

Paweł w więzieniu w Filipii

- (16) A gdy szliśmy na modlitwę, pewna służąca, która miała ducha pytona, a która przez swe wróżby dawała zarobek swoim panom, wyszła nam naprzeciw. Dz 19,24
- (17) Ona, towarzysząc Pawłowi i nam, mówiła i krzyczała: *„Ci ludzie są sługami Boga Najwyższego i głoszą wam drogę zbawienia.”* Mk 1,24-34 ; Łk 4,34.41
- (18) To zaś czyniła przez wiele dni. Rozdrażniony Paweł zwrócił się do ducha i rzekł: *„W Imieniu JAHUSZUA Mesjasza nakazuję ci wyjść z niej.”* I w tej godzinie wyszedł. Mk 16,17 ; Dz 19,13
- (19) Ujrawszy to jej panowie, że utracili źródło dochodów, pochwycili Pawła i Sylasa i zaciągnęli ich na rynek przed przywódców.
- (20) A doprowadziwszy ich do dowódców, powiedzieli: *„Ci ludzie zakłócają (porządek)*
- (21) *w naszym mieście, gdyż są Judejczykami* 1Krl 18,17 ; Dz 17,6
- (22) *i głoszą obyczaje, których nie wolno nam, Rzymianom, czynić, ani ich przyjmować.”*
- (23) Również i tłum przyłączył się do nich, a dowódcy rozdarłszy ich szaty, nakazali ich schłostać. 2Kor 11,25
- (24) Po wymierzeniu wielu uderzeń, wrzucili ich do więzienia, nakazując strażnikowi więzienia, aby ich dokładnie pilnował. Flp 1,30 ; 1Tes 2,2
- (25) On zgodnie z ich nakazem wziął ich i wrzucił do wewnętrznego więzienia, a ich nogi zakuł w dyby.

Cudowne uwolnienie z więzienia

- (26) Około północy Paweł i Sylas, modląc się hymnem, uwielbiali Boga, a współwięźniowie się im przysłuchiwali.
- (27) Nagle nastąpiło nieoczekiwane wielkie trzęsienie ziemi, tak że zatrzęsły się fundamenty więzienia. Natychmiast zostały otwarte wszystkie bramy i kajdany u wszystkich opadły.
- (28) Strażnik więzienia, który się zbudził, ujrzał otwarte bramy więzienia Dz 12,18n
i wydobywszy miecz, zamierzał siebie zabić, sądząc, że więźniowie uciekli.
- (29) Wtedy Paweł zawołał wielkim głosem, mówiąc: *„Nie czyń sobie krzywdy, albowiem wszyscy tutaj jesteśmy.”*
- (30) Zażądawszy światła, zaraz wskoczył i złęczony upadł do nóg Pawła i Sylasa.

Dzieje Apostolskie 16

(31) A wyprowadziwszy ich naprzód na zewnątrz, rzekł: „Panowie, co ja mam czynić, aby być zbawionym?” Dz 2,37

(32) Oni zaś powiedzieli: „Uwierz we Władcę JAHUSZUA, a wtedy zostaniesz zbawiony ty i twój dom.”

(33) I opowiedzieli jemu słowo Władcy oraz wszystkim tym, którzy byli z jego domu,

(34) a przyjąwszy ich w tej nocnej godzinie, umył im (posiniaczone nogi)

i natychmiast wraz z całym domem dali się ochrzcić.

(35) Zaprowadziwszy ich do swego domu, nakarmił ich, radując się z całym domem, że uwierzył w Boga.

(36) Kiedy nastał dzień, dowódcy wysłali żołnierzy rzymskich, mówiąc:

„Uwolnij tych ludzi!”

(37) Strażnik więzienia powiadomił Pawła, że dowódcy wysłali nas, aby was uwolnić,

(38) teraz więc wyjdźcie i odejdźcie w pokoju. Paweł zaś rzekł do nich: „Pobili nas publicznie, nie osądzając, nas ludzi, którzy jesteśmy Rzymianami i wrzucili nas do więzienia, a teraz po kryjomu wyrzucają? Niech sami przyjdą i niech nas (stąd) wyprowadzą.”

(39) Żołnierze rzymscy oznajmili te słowa dowódcom, (a oni,) usłyszawszy to, że są Rzymianami, zlekli się,

(40) I przyszli do nich, a wyprowadzając, prosili ich, żeby odeszli z miasta. Mt 8,34

(41) Oni wyszli z więzienia, poszli do (domu) Lidii i ujrawszy braci, weszli i zachęcali (ich).

Rozdział 17

Paweł i Syłas w Tesalonice

(1) Przeszedłszy zaś Amfipolis i Apolonię, przyszli do Tesaloniki tam, gdzie była synagoga judejska.

(2) Według zwyczaju Paweł wszedł do nich i przez trzy Szabaty wykladał im z Pism, tłumacząc

Łk 4,16 ; Dz 9,20 i 17,10,17

(3) i przekonując, że Mesjasz musiał cierpieć i powstać z martwych, i że On Jest Tym Mesjaszem JAHUSZUA, Którego ja wam głoszę.

Łk 24,46 ; Dz 3,18 i 9,22 i 18,5,28

(4) Niektórzy z nich dali się przekonać i zostali przyłączeni do Pawła i Sylasa, również wielka liczba niewiast i bogobojnych Greków tak uczyniła.

Dz 13,50 i 17,12

(5) Judejczycy zaś, zazdroszcząc (im) tego, dobrali sobie z rynku niegodziwych mężczyzn, aby w tłumie uczynili zamęt, wywołując zbiegowisko w mieście, a stanąwszy obok domu Jazona, szukali ich, aby wydać ich w ręce ludowi.

(6) Nie znalazłszy ich, pochwycili Jazona i niektórych braci, ciągnąc ich przed przywódców miasta, wołając: „Ci ludzie podburzyli całą zamieszkaną ziemię i tutaj są obecni.

Dz 16,20 ; 1Tes 2,14

(7) Tych przyjął Jazon i wszyscy ci wbrew nakazom Cezara działają i głoszą, że jest inny Król – JAHUSZUA.”

Łk 23,2 ; Jn 19,12

(8) Podburzyli zaś tłum i przywódców miasta, którzy ich słuchali.

(9) A wzięwszy dużo (pieniędzy) od Jazona i pozostałych, uwolnili ich.

Paweł i Syłas w Berei

(10) Jeszcze tej nocy bracia wysłali Pawła i Sylasa do Berei, którzy przybyli do synagogi judejskiej.

(11) Oni byli szlachetniejsi od tych w Tesalonice, bo przyjęli słowo z całą otwartością i codziennie badali Pisma i je osądzali, czy tak się te rzeczy mają.

Jn 5,39

Dzieje Apostolskie 17

(12) Wielu więc z nich uwierzyło, a także dostojnych niewiast greckich i wielu mężczyzn.

(13) Gdy dowiedzieli się Judejczycy z Tesaloniki, że i w Berei jest głoszone przez Pawła słowo Boga, przyszedli i tam jątrzyć i mącić tłumy. Dz 14,19

(14) Zaraz też bracia wysłali Pawła, aby uciekł aż do morza, tam zaś pozostali Sylas i Tymoteusz,

(15) którzy sprowadziwszy Pawła, przybyli aż do Aten i wzięwszy polecenie dla Sylasa i Tymoteusza, aby jak najszybciej do niego przybyli.

Paweł w Atenach

(16) Paweł zaś czekał na nich w Atenach, burzył się w swoim duchu, ponieważ oglądał (miasta) pełne wizerunków.

(17) Wykładał więc w synagodze Judejczykom i spotykał się codziennie na rynku z tymi, którzy czcili (Boga). Dz 16,14 i 18,19

(18) Niektórzy zaś z filozofów epikurejskich i stoickich, spierali się z nim, zaś niektórzy mówili: „*Co chce nam powiedzieć ten nowinkarz? Bo wydaje się nam, że głosi on cudzoziemskich bogów.*” On zaś głosił im dobrą nowinę o JAHUSZUA i o zmartwychwstaniu.

(19) Pochwyciwszy go, zaprowadzili na Aeropag, mówiąc: „*Czy możemy więc poznać głoszoną przez ciebie tę nową naukę?*”

(20) *Albowiem jesteś cudzoziemcem i wnosisz do naszych uszu dziwne rzeczy. Postanowiliśmy więc poznać, co to jest (za nauka).*”

(21) Ateńczycy zaś i wszyscy ci, którzy przybyli i wszyscy cudzoziemcy w kraju spędzają czas na rozmowach lub na słuchaniu nowinek.

(22) Paweł zaś postawiony na środku Aeropagu, rzekł: „*Mężowie Ateńscy! Na każdym miejscu, gdy was oglądałem, jesteście (ludźmi) bogobojnymi,*

(23) *albowiem przechodząc i przeglądając przedmioty, które czcicie, znalazłem też ołtarz, na którym był napis: Niepoznanemu Bogu. Co więc nie znając, pobożnie czcicie – to ja wam głoszę.*

(24) *Bóg, Który uczynił świat i wszystko, co w nim żyje, On, Który Jest Władcą nieba i ziemi, nie mieszka w przybytkach ręką ludzką wykonanych*

1Krl 8,27 ; Ps 146,6 ; Iz 42,5 ; Mt 11,25 ; Dz 7,48

(25) *ani też nie potrzebuje ludzkich posług, jakby dodatkowo czegoś potrzebował, albowiem Sam wszystkich obdarza życiem, dając tchnienie i wszystko. Ps 50,12 ; Iz 42,5*

(26) *Z jednego to (człowieka) uczynił cały rodzaj ludzki, aby zamieszkiwał na całym obliczu ziemi, ustalając i nakazując pory i ustalając im granice zamieszkiwania,*

Pwt 32,8

(27) *aby szukali Boga, choćby po omacku i znaleźli, bo jest oczywiste, że On Jest niedaleko od każdego z nas.*

Ps 145,18 ; Iz 55,6 ; Jer 23,23

(28) *Albowiem w Nim żyjemy, poruszamy się, jesteśmy tak, jak niektórzy z waszych twórców powiedzieli: Albowiem z Jego rodu jesteśmy.*

(29) *Będąc więc z rodu Bożego, nie powinniśmy sądzić, że złoto lub srebro, lub kamień, rzeźby i wymysł człowieka są podobieństwem Boga.*

Rdz 1,27 ; Iz 40,18-20 i 44,10-17 ; Dz 19,26

(30) *Lecz ponad czasami nieświadomości, Bóg teraz i wszędzie nakazuje wszystkim ludziom, aby się nawrócili.*

Dz 14,16 i 17,23

Dzieje Apostolskie 17

(31) *Ponieważ wyznaczył dzień, w którym ma sądzić zamieszkałą (ziemię) przez Sprawiedliwego Męża, Którego ustanowił, zaświadczając wszystkim, wskrzeszając Go z martwych.*” Dz 10,42 ; Ps 9,9 i 96,13

(32) Usłyszawszy to, że mówił im o zmartwychwstaniu, drwili i powiedzieli: *„Posłuchamy cię ponownie o tym.”* 1Kor 15,12-57

(33) Tak Paweł wyszedł z pośrodku nich.

(34) Niektórzy zaś mężczyźni uwierzyli i przyłączyli się do niego, wśród których był Dionizy Aeropagita i kobieta imieniem Damaris, a wraz z nimi i inni.

Rozdział 18

Paweł w Koryncie

(1) Potem opuścił Ateny i przyszedł do Koryntu.

(2) I znalazł tam pewnego Judejczyka o imieniu Akwilla, z rodu pontyjskiego, który niedawno przybył z Italii wraz z jego niewiastą Pryscyllą, ponieważ Klaudiusz nakazał opuścić wszystkim Judejczykom Rzym. Rz 16,3

(3) Przyszedł on do nich, ponieważ uprawiał te same rzemiosło, dlatego tam u nich zamieszkał i pracował. Albowiem zajmowali się wyrobem namiotów. Dz 14,16 i 17,23

(4) W synagodze zaś w każdy Szabat (Paweł) głosił i przekonywał Judejczyków oraz Greków.

(5) A gdy przybyli z Macedonii Sylas i Tymoteusz, Paweł zajmował się głoszeniem i nauką, (świadcząc) Judejczykom, że JAHUSZUA Jest Mesjaszem. Dz 9,22 i 17,3.14n i 18,28

(6) Gdy oni się temu przeciwstawiali i fałszywie mówili, strząsnąwszy swoje szaty Paweł rzekł do nich: *„Krew wasza na wasze głowy! Ja jestem czysty. Dlatego od teraz będę szedł do pogan.”* Mt 10,14 ; Mk 6,11 ; Łk 9,5 i 10,10n ; Dz 13,45n i 20,26

(7) Odszedłszy stamtąd, wszedł do domu (człowieka) imieniem Tycjusz Justus, który czcił Boga, a którego to dom przylegał do synagogi. Dz 16,14

(8) Kryspus zaś, który był przełożonym tej synagogi, uwierzył Władcy wraz z całym domem. I wielu Koryntian słuchało go i uwierzyło, dając się ochrzcić. Dz 16,15.33 ; 1Kor 1,14

(9) Władca zaś w nocy, przez widzenie, rzekł Pawłowi: *„Nie bój się, ale mów i nie milcz.*

(10) *Dlatego, że Ja Jestem z tobą i nikt cię nie pojmie, ani cię nie skrzywdzi, dlatego że Ja mam wielu ludzi w tym mieście.”* Iz 41,10 i 43,5 ; Jer 1,8 ; 1Kor 2,3

(11) Przebywał tam przez rok i sześć miesięcy, nauczając wśród nich Słowa Bożego.

Przed sądem Galiona

(12) Gdy Galion w tym czasie był prokonsulem Achai, jednomyślnie powstali Judejczycy przeciwko Pawłowi i poprowadzili go przed trybunał, mówiąc:

(13) *„Namawia ten lud wbrew prawu, który czci Boga.”*

(14) Gdy Paweł chciał otworzyć swe usta, wtedy Galion rzekł do Judejczyków: *„Judejczycy! Gdyby ta sprawa dotyczyła haniebnego czynu lub oszustwa, lub kłamstwa – na pewno bym was wysłuchał,*

(15) *lecz jeśli zaś toczyście spór o słowa i nazwy waszego Prawa, rozstrzygnijcie sami, bo ja nie chcę być sędzią tych spraw.”* Jn 18,31 ; Dz 23,29 i 25,18n

(16) I wypędził ich sprzed trybunału.

(17) A wszyscy, pochwyciwszy przełożonego synagogi Sostenesa, bili go przed trybunałem, ale Galion się tym nie przejmował.

Dzieje Apostolskie 18

Powrót do Antiochii

- (18) Paweł zaś pozostał jeszcze kilka dni z wielu braćmi, potem pożegnał się i odpłynął do Syrii, a wraz z nim Pryscylla i Akwilla. Ostrzygł sobie głowę w Kentach, taki bowiem miał ślub. Lb 6,18 ; Dz 21,24
- (19) A przybywszy do Efezu, pozostawili tamtych, a sam wszedł do synagogi i głosił (słowo) Judejczykom. Dz 17,17
- (20) Oni go prosili, aby przez dłuższy czas pozostał, ale się nie zgodził.
- (21) Żegnając się, rzekł: „Ponownie wrócę do was, jeśli Bóg zechce.” I odpłynął z Efezu.
- (22) A przybywszy do Cezarei, pozdrowił Kościół i zszedł do Antiochii.
- (23) I przebywając tam jakiś czas, przechodził po kolei przez krainę galacką i Frygię utwierdzając tam wszystkich uczniów.

Trzecia podróż misyjna Pawła

Działalność Apollosa w Efezie i Koryncie

- (24) Do Efezu przybył pewien Judejczyk imieniem Apollos z rodu aleksandryjskiego, mąż wymowny, który jest biegły w Pismach.
- (25) Ten zaś pouczał na podstawie prorocत्व o drodze Władcy, i w gorliwości dokładnie wyjaśniał to, co się tyczyło JAHUSZUA, wiedząc tylko o chrzcie Jana. Dz 19,3 ; Rz 12,11
- (26) On zaczął otwarcie mówić w synagodze tą naukę. Słyszając go Pryscylla i Akwilla, wzięli go do siebie i dokładnie mu wyjaśnili drogę Bożą. Dz 19,8
- (27) A ponieważ chciał pójść do Achai, bracia zawrócili go i napisali (tamtejszym) uczniom, aby go przyjęli. A kiedy przybył, wiele pomagał tym, którzy dzięki łasce uwierzyli. 2Kor 3,1
- (28) Śmiało publicznie i na wylot zbijał oraz dowodził Judejczykom, pokazując w Pismach, że JAHUSZUA Jest Mesjaszem. Dz 9,22 i 17,3

Rozdział 19

Efezianie otrzymują Ruach Ha Kodesz

- (1) Kiedy zaś Apollos był w Koryncie, Paweł przeszedł przez góryste tereny i zszedł do Efezu, aby znaleźć tam uczniów.
- (2) Wtedy powiedział do nich: „Czy otrzymaliście już Ruach Ha Kodesz, kiedy uwierzyliście?” Oni rzekli: „Ależ nie! Nigdy nie słyszeliśmy, że Jest Ruach Ha Kodesz” Jn 7,39 ; Dz 2,38 i 8,16
- (3) I rzekł: „Jaki chrzest więc przyjęliście?” Oni zaś powiedzieli: „Chrzest Jana!”
- (4) Paweł zaś oznajmił: „Jan chrzczył, aby lud nawrócić, mówiąc, żeby uwierzyli w Tego, Który po nim przyjdzie – to jest w JAHUSZUA.” Mt 3,11 ; Mk 1,4.7n
- (5) Usłyszawszy to, dali się ochrzcić w Imię Władcy JAHUSZUA.
- (6) Gdy Paweł położył na nich ręce, Ruach Ha Kodesz zstąpiła na nich i mówili językami, i prorokowali. Dz 8,17 i 10,44-46
- (7) A wszystkich mężczyzn było około dwunastu.
- (8) Przez trzy miesiące otwarcie mówił, a przychodząc do synagogi, wykładał i przekonywał o Królestwie Bożym. Dz 18,26
- (9) Niektórzy pozostali zatwardzeni i nie ulegli, wielokrotnie bluźniąc drodze (Władcy). Odstąpił od nich i oddzielił uczniów i wykładał codziennie tą naukę. 2Kor 6,17

Dzieje Apostolskie 19

(10) To zaś trwało przez dwa lata, tak że wszyscy Judejczycy i Grecy, którzy mieszkali w Azji, usłyszeli Słowo Władcy.

Cudowne uzdrowienia

(11) Bóg czynił codziennie przez ręce Pawła niezwykle cuda, Dz 14,3

(12) tak że na chorujących kładziono chusty i opaski, które były na nim, a oni odyskiwali zdrowie i nawet złe duchy ich opuszczały. Dz 5,15n

(13) A niektórzy zaś wędrowni Judejczycy, zajmujący się wypędzaniem złych duchów, usiłowali wzywać Imienia Władcy JAHUSZUA Mesjasza nad tymi, którzy mieli złe duchy, mówiąc: „*Zaklinam was przez JAHUSZUA, którego Paweł głosi!*”

(14) Czyniło to siedmiu synów Skefasa, pewnego arcykapłana judejskiego.

(15) A odpowiadając, zły duch rzekł do nich: „*Ja znam JAHUSZUA i wiem o Pawle, wy zaś, kim jesteście?*” Mk 1,24.34 ; Łk 4,34.41

(16) I rzucił się na nich ten człowiek, w którym był duch nieczysty i zawładnąwszy nimi okazał swoją moc w nich, tak, że nadzy i poranieni uciekli z tego domu.

(17) To zaś stało się wiadome wszystkim Judejczykom i Grekom zamieszkującym Efez, wtedy padł na nich wszystkich strach, tak że Imię Władcy JAHUSZUA było wywyższane. Dz 5,5.11

(18) Wielu z tych, którzy uwierzyli, zaczęli głosić i rozgłaszać ich cuda.

(19) Wielu zaś z tych, którzy zajmowali się magią i wróżbiarstwem, przynosili księgi i palili je przed wszystkimi. Potem obliczyli ich wartość na (kwotę) pięćdziesiąt tysięcy w srebrze.

(20) Tak wzrastało i utwierdzało się Słowo i Moc Władcy. Dz 6,7 i 12,24

Rozruchy w Efezie

(21) Po tych wydarzeniach, Paweł postanowił w duchu, by przejść Macedonię i Achają, i skierować się do Jerozolimy, mówiąc: „*Muszę się postarać, bo muszę zobaczyć Rzym.*” Dz 23,11 ; Rz 1,13

(22) Poślawszy zaś do Macedonii dwóch, którzy mu służyli (pomocą): Tymoteusza i Erasta, sam powrócił i przebywał w Azji.

(23) W tym czasie powstał wielki zamęt z powodu drogi Władcy. 2Kor 1,8

(24) Pewien (złotnik), imieniem Demetriusz, który w srebrze czynił posążki Artemidy, dawał rzemieślnikom niemały dochód. Dz 16,16

(25) Zebrawszy ich razem z innymi rzemieślnikami, rzekł: „*Mężowie! Wiecie, że od tego zarobku mamy dostatek i utrzymanie*

(26) *i widzicie i słyszycie, że nie tylko w Efezie, ale prawie w całej Azji, ten Paweł przekonał dość liczny tłum, mówiąc, że nie są bogami ci, których czynimy przez nasze ręce.*” Dz 17,29

(27) *Zagraża to nam i naszemu rzemiosłu, ale przede wszystkim naszej wielkiej świątyni bogini Artemidy, która byłaby miana za nic, obdarta ze swej wielkości, a którą to czci cała zamieszkała Azja i ziemia.*”

(28) A gdy to usłyszeli, stali się wielce rozdrażnieni i krzyczeli, mówiąc: „*Wielka jest Artemida efeska!*”

(29) I całe miasto ogarnął zamęt. Wszyscy oni jednomyślnie ruszyli do teatru, pochwycili Gajusa i Arystarcha - Macedończyków, którzy towarzyszyli w podróży Pawłowi.

(30) Gdy Paweł chciał przyjść do ludu, uczniowie mu nie pozwolili.

Dzieje Apostolskie 19

(31) Niektórzy zaś z zarządców Azji, którzy byli mu przyjaciółmi, posłali po niego i zachęcali, aby nie szedł do teatru.

(32) Inni więc wciąż krzyczeli tak, że i Kościół wprowadzony był w zamęt i większość z nich nie wiedziała, dlaczego tutaj się zesłi.

(33) Z tłumu Judejczycy zaś wypchnęli Aleksandra, który machnąwszy chciał się bronić wobec ludu. Dz 12,17 i 13,16 i 21,40

(34) A zobaczywszy, że jest Judejczykiem, wszyscy razem krzyczeli mniej więcej przez dwie godziny tak: „*Wielka jest Artemida efeska!*”

(35) Uspokoiwszy tłum, sekretarz rzekł: „*Mężowie Efezianie! Czy jest bowiem, ktoś wśród ludzi, który by nie wiedział, że miasto Efez jest pod opieką świątyni wielkiej Artemidy i Zeusa, który spadł (z niebios)?*”

(36) *Jeśli nikt nie może temu zaprzeczyć, potrzeba i wam, abyście byli powściągliwi i niczego pochopnie nie czynili.*

(37) *Przyprawdziliście bowiem tych mężczyzn, którzy nie są ani świętokradcami, ani bluźniercami i przeciwni naszej bogini.*

(38) *Jeśli więc Demetriusz, a wraz z nim jego rzemieślnicy mają coś przeciwko komuś, niech zaprowadzą ich na rynek i niech oskarżają się wzajemnie przed prokonsulem.*

(39) *A jeśli szukacie czegoś ponadto, co nie jest w zgodzie z prawem, niech zebranie zostanie rozwiązane.*

(40) *Albowiem (sami) narażamy się na oskarżenia za dzisiejsze rozruchy, gdyż nie ma żadnej przyczyny, z której to powodu będziemy mogli się tłumaczyć, co do tego zbiorowiska.”* To powiedziawszy, rozwiązał zgromadzenie.

Rozdział 20

Wyprawa Pawła do Macedonii i Grecji

(1) Po ustaniu zamętu, Paweł wezwał uczniów, a zachęciwszy ich, pozdrowił i udał się w podróż do Macedonii.

(2) Przeszedłszy zaś tamtejszą krainę, zachęcał ich wielu słowami, aż dotarł do Hellady.

(3) Przebywał tam przez trzy miesiące. A ponieważ zmówili się przeciwko niemu Judejczycy, zamierzał więc odpłynąć do Syrii, a stamtąd chciał powrócić przez Macedonię.

(4) Towarzyszył mu Sopater, syn Pyrrusa, Berejczyk; z Tesaloniki zaś Sekundus, Gajus Derbejczyk i Tymoteusz oraz dwaj Azjaci: Tychik i Trofim.

(5) Ci poszli naprzód i oczekiwali nas w Troadzie.

(6) A my po Święcie Przaśników odpłynęliśmy z Filippi i przybyliśmy do nich do Troady w ciągu pięciu dni, gdzie z nimi przebywaliśmy siedem dni.

(7) Zaś w pierwszym dniu po Szabacie zebraliśmy się wspólnie, by łamać chleb, a Paweł wykladał im, zamierzając rankiem ich opuścić. Przeciągnął swoją naukę aż do północy. Dz 2,42.46

(8) Było tam wiele lamp w górnej komnacie, gdzie byliśmy zgromadzeni.

(9) Zaś pewien młodzieniec, imieniem Eutychos, siedział w oknie znużony głębokim snem, słuchając słów Pawła przez dłuższy czas. Niesiony przez ten sen, spadł z trzeciego piętra na dół i kiedy go podnieśli, (zobaczyli), że jest martwy.

(10) Paweł zaś podbiegł do niego i objął go, mówiąc: „*Nie krzyczcie i nie czyńcie zgietku, bo dusza jego jest w nim.*” 1Krl 17,21

Dzieje Apostolskie 20

(11) Potem wszedł, połamał dość duży chleb, a skosztowawszy, dalej mówił aż do świtu, potem zaś wyszedł.

(12) I przyprowadzili tego chłopca, który ożył, otrzymując zachętę i radość.

Podróż z Troady do Miletu

(13) My zaś, którzy wcześniej przyszliśmy na statek, odpłynęliśmy do Assos, a stamtąd zamierzaliśmy wziąć na statek Pawła. Albowiem tak postanowiliśmy sobie, lecz on chciał iść pieszo.

(14) A gdy się z nami spotkał w mieście Assos, wzięliśmy go na statek i przybyliśmy do Mityleny.

(15) Stamtąd odpłynęliśmy i przybyliśmy naprzeciw (wyspy) Chios, zaś drugiego dnia skierowaliśmy się do Samosu, a następnego (dnia) przybyliśmy do Miletu,

(16) albowiem Paweł tak osądził, aby przepłynąć obok Efezu, nie tracąc czasu w Azji. Spieszył się bowiem, aby jeśli jest to możliwe, przybyć do Jerozolimy na dzień Pięćdziesiątnicy.

Pożegnanie z Efezjanami

(17) Z Miletu zaś, posłał do Efezu i przywołał do siebie starszych Kościoła. Dz 18,21

(18) A gdy oni przybyli do niego, rzekł im: „Wy wiecie, już od pierwszego dnia, kiedy to przebywałem w Azji, jak z wami byłem przez cały ten czas, Dz 18,19 i 19,10

(19) służąc Władcy z całą pokorą i ze łzami, w licznych doświadczeniach, które mnie spotkały z powodu spisków Judejczyków. Dz 20,3

(20) Niczego nie zaniedbałem, będąc pożytecznym, tak aby wam publicznie i po domach głosić tę naukę,

(21) poświadczając ją Judejczykom i Grekom, abyście się nawrócili do Boga i wierzyli we Władcę naszego JAHUSZUA.

(22) Teraz zaś jestem kierowany przez Ruach, idąc do Jerozolimy, a w niej, nie wiem, co mnie tam spotka i kto wyjdzie mi na spotkanie. Dz 19,21

(23) Ruach Ha Kodesz poświadcza mi to, mówiąc, że czekają mnie tam więzy i cierpienie. Dz 9,16 i 21,4,11

(24) Ale ja niczego sobie samemu nie głoszę, ale to, żeby moja dusza była doskonała, gdyż bieg mój i służbę dobiega mety, a dobra nowina o łasce Boga, którą otrzymałem od Władcy JAHUSZUA, była głoszona. Dz 21,13 ; 2 Tm 4,7

(25) I teraz ja to wiem, że wy wszyscy już nie zobaczycie mojego oblicza, u których przebywałem, głosząc o Królestwie (Bożym).

(26) Dlatego dzisiaj i wam oświadczam, że jestem czysty od krwi wszystkich, Dz 18,6

(27) albowiem nie umniejszałem Bożych wyroków, nie ukrywając wam niczego.

(28) Zajmijcie się sobą nawzajem i całą trzódką, w której to Ruach Ha Kodesz was ustanowiła jako biskupów, aby paść Kościół Boży, który to Sobie (JAHUSZUA) pozyskał Swoją Krwią. Ps 74,2 ; 1P 5,2

(29) Ja wiem, że po moim odejściu wejdą do was wilki drapieżne, nie oszczędzając trzody, Mt 7,15 ; Jn 10,12

(30) tak że i z was samych powstaną mężczyźni, mówiący rzeczy przeciwne, aby pociągnąć za sobą uczniów. 1J 2,19

(31) Dlatego czuwajcie, przypominając sobie, że przez trzy lata dniem i nocą, ze łzami nie powstrzymywaliśmy nauczać każdego z was. Dz 19,10 ; 1 Tes 2,11

(32) Teraz powierzam was Bogu i Jego łasce oraz tej nauce, Który może zbudować i dać dziedzictwo wśród wszystkich Świętych. Pwt 33,3n ; Mdr 5,5 ; Dz 26,18

Dzieje Apostolskie 20

- (33) *Srebra ani złota, ani odzieży niczyjej nie pożądałem.* 1Sm 12,3 ; 1Kor 9,11
- (34) *Sami wiecie, że moim potrzebom usługiwały moje ręce.* Dz 18,3 ; 1Kor 4,12 ; 1Tes 2,9
- (35) *W ogóle i wam pokazałem, jak trzeba pracować i pomagać chorującym, stale przypominać sobie słowa Władcy JAHUSZUA, Który powiedział: **Szczęściem jest raczej dawać, aniżeli brać.*** Mt 10,8
- (36) To powiedziawszy, padł na kolana wraz z wszystkimi i modlił się. Dz 21,5
- (37) A wszyscy zaczęli głośno płakać i rzucając się na szyję Pawłowi, całowali go, bolejąc najbardziej z powodu tych słów, które im powiedział, że już więcej nie ujrzą jego oblicza. Potem odprowadzili go na statek. 21,5 ; Rz 16,16 ; 1P 5,14

Rozdział 21

Koniec działalności Pawła i jego uwięzienie.

- (1) Gdy wypłynęliśmy stamtąd w kierunku (wyspy) Kos, a następnie zaś na Rodos, zaś stamtąd do Patary.
- (2) A znalazłszy tam statek, który kierował się do Filicji, weszliśmy na niego i wypłynęliśmy.
- (3) Ujrawszy zaś Cypr, pozostawiliśmy go z lewej strony i przyплыliśmy do Syrii, potem zeszliśmy do Tyru, albowiem statek miał tam rozładunek.
- (4) Odnalazłszy uczniów, zatrzymaliśmy się tam przez siedem dni. Oni to mówili przez Ruach Pawłowi, żeby nie wchodził do Jerozolimy. Dz 20,23
- (5) Gdy upłynęły te dni, wszyscy wraz z niewiastami i dziećmi odprowadzili nas aż na zewnątrz miasta, a klękawszy na plaży, modliliśmy się. Dz 20,36
- (6) Żegnając się nawzajem, weszliśmy na statek. Tamci zaś powrócili do swoich.
- (7) My zaś wypłynawszy z Tyru, dotarliśmy do Ptolemaidy, a pozdrowiwszy braci, pozostaliśmy u nich jeden dzień.
- (8) Potem, na drugi dzień przybyliśmy do Cezarei i weszliśmy do domu Filipa – głosiciela Ewangelii, który był jednym z siedmiu Diakonów i tam u niego pozostaliśmy.
- (9) On zaś miał cztery córki dziewice, które prorokowały. JI 2,28 ; Dz 2,17
- (10) A ponieważ na dłuższy czas tam się zatrzymaliśmy, przybył z Judei pewien prorok o imieniu Agabos. Dz 11,28
- (11) I przyszedłszy do nas, podniósł pas Pawła i związawszy sobie nogi i ręce, rzekł: „*Tak mówi Ruach Ha Kodesz: Tego męża, którego jest ten pas, tak zwiążą Judejczycy, którzy są w Jerozolimie i wydadzą go w ręce pogan.*”
- (12) A gdy to usłyszeliśmy, prosili go miejscowi i bracia, żeby nie szedł do Jerozolimy. Mt 16,22
- (13) Wtedy Paweł im rzekł: „*Dlaczego płaczecie i rozdzieracie moje serce? Albowiem nie tylko ja będę związany, bo jestem gotowy umrzeć w Jerozolimie dla Imienia Władcy JAHUSZUA.*” Dz 20,24
- (14) Nie mogliśmy go jednak przekonać, a gdy się uspokoił, powiedzieliśmy mu: „*Władco, niech się dzieje Twoja Wola.*” Mt 26,39 ; Mk 14,36 ; Łk 22,42
- (15) Po tych dniach przygotowania poszliśmy do Jerozolimy.
- (16) Przyszli też razem z nami uczniowie z Cezarei, u których zostaliśmy ugoszczeni, czyli u pewnego Mnazona z Cypru, który już dawno był uczniem.

Dzieje Apostolskie 21

Odwiedziny u Jakuba

(17) Kiedy przybyliśmy do Jerozolimy, z radością przyjęli nas bracia.

(18) Następnego dnia przyszedł wraz z nami Paweł do Jakuba, przybyli także wszyscy starsi,

(19) a pozdrowiwszy ich, opowiadał po kolei, co Bóg uczynił wśród pogan przez jego służbę. Dz 15,2.13 ; Ga 1,19

(20) Oni to usłyszawszy, oddawali Chwałę Bogu i mówili do niego: „Widzisz, bracie, jak wielkie tysiące są wśród nas z Judejczyków, którzy uwierzyli, a którzy wszyscy są fanatykami Prawa. Dz 15,12

(21) Gdy się dowiedzieli o Tobie, że nauczasz odstępstwa od Mojżesza u wszystkich pogan i Judejczyków, mówiąc, aby się oni nie obrzezali, a tamci swoich dzieci – postępujesz przeciw zwyczajom. Dz 15,1.5

(22) Co to jest? Z pewnością usłyszą, że tu przyszedłeś. Dz 15,30 i 16,3 i 21,28 ; Ga 2,3

(23) Uczyń więc tak, jak ci mówimy: Są tu czterej mężczyźni, którzy złożyli sobie ślub,
(24) przyjmij ich, oczyść się razem z nimi i przymuś ich, aby ogolili sobie głowy, a wtedy wszyscy poznają, o czym zostali pouczeni, że przestrzegasz Prawa, podążając za nim.

(25) a do tych pogan, którzy uwierzyli, my posłaliśmy polecenie, aby się wystrzegali spożywania pokarmów złożonych przed wizerunkami (bożków), od krwi, od tego, co uduszone i od nierządu.” Lb 6,5.13-21 ; Dz 18,18

(26) Paweł więc następnego dnia przyjął tych mężczyzn i oczyścił się razem z nimi i wszedł do Świątyni, ogłaszając im o wypełnieniu dni oczyszczenia, aż do tego czasu, kiedy za każdego z nich zostanie złożona ofiara. Dz 15,19n.28n

Uwięzienie Pawła

(27) A gdy minęło siedem dni, Judejczycy z Azji zauważyli go w Świątyni i wywołali w całym tłumie rozruchy, rzucając się na niego i krzycząc: Lb 6,2-5.13-21 ; 1Kor 9,20

(28) „Mężowie, Izraelici! Pomóżcie! Ten człowiek naucza przeciw ludowi, przeciw Prawu i temu miejscu, wszystkich nauczając. Jeszcze i Greków wprowadził do Świątyni, kalając to miejsce.”

(29) Widzieli bowiem w tym mieście też z nim Trofima, Efezjanina, którego oskarżyli, sądząc, że i jego Paweł wprowadził do Świątyni. Ez 44,7 ; Dz 6,13 i 21,21

(30) Wtedy całe miasto zawrzało i zbiegło się wielu ludzi, a pochwyciwszy Pawła, ciągnęli go aż na zewnątrz Świątyni, gdzie zaraz bramy zostały zamknięte.

(31) Gdy usiłowali go zabić, doszła ta wieść do dowódcy kohorty, że całe Jeruzalem doprowadzone jest do zamieszania.

(32) Tamten, natychmiast wzięwszy żołnierzy i setników, zbiegł do nich na dół. Ci, ujrawszy dowódcę i żołnierzy powstrzymali się przed biciem Pawła. Dz 10,1

(33) Wtedy zbliżył się dowódca i chwycił go, rozkazując, by został związany dwoma kajdanami, pytając, kim jest i co tu czyni.

(34) Inni wykrzykiwali co innego w tłumie i nie mogli poznać przyczyny z powodu zamętu, jaki powstał. Wtedy to rozkazał zaprowadzić go do koszar. Dz 20,23 i 21,11

(35) Gdy zaś stanął przed schodami, żołnierze musieli go nieść z powodu gwałtownego tłumy,

(36) albowiem towarzyszyła temu wielka liczba ludu, która krzyczała: „Zabij go!”

(37) Mając już wchodzić do koszar, Paweł rzekł do tysiącznika: „Czy wolno mi coś rzec do ciebie?” On odpowiedział: „Czy rozumiesz po grecku?”

Dzieje Apostolskie 22

(38) (Paweł odrzekł:) „*Nie!*” (Tysiãcznik powiedział:) „*A zatem ty jesteœ Egipcjaninem, tym, który przed kilkoma dniami wzburzył i wyprowadził na pustynię cztery tysiãce buntowników?*”

(39) Paweł zaœ powiedział: „*Ja jestem człowiekiem, Judejczykiem z Tarsu w Cylicji z mało znaczącego miasta. Proszę cię, abyœ mi pozwolił mówić do ludu.*” **Dz 5,36n**

(40) A gdy on zezwolił, Paweł stanãwszy na stopniach, skinął rękã do ludu. Kiedy nastało wielkie milczenie, przemówił po hebrajsku, mówiąc:

Rozdział 22

Paweł opowiada o nawróceniu

(1) „*Mężowie, bracia i ojcowie! Postępujcie teraz mojej obrony wobec was.*” **Dz 7,2**

(2) Usłyszawszy zaœ, że przemawia do nich po hebrajsku, jeszcze bardziej ucichli i rzekł:

(3) „*Ja jestem mężem, Judejczykiem zrodzonym w Tarsie w Cylicji, wykarmionym i wychowanym w tym mieœcie, u stóp Gamaliela, fanatykiem ojczystego Bożego Prawa, tak jak i wy dzisiaj wszyscy jesteœcie.*” **Dz 5,34 i 21,39 ; Rz 10,2**

(4) (Tym), który tã drogę zacząłem prześladować, wiãzãc i wtrãcãc do wiãzienia męzczyzn i kobiety, wydajãc ich na œmierć. **Dz 8,3 i 22,19 i 26,9-11**

(5) Jak o tym mo¿e mi zaœwiadczyć arcykapłan i cała starszyczna, od których wziãłem listy, idãc do braci do Damaszku, majãc zamiar przyprowadzić tych, którzy byli zwiãzani a¿ do Jerozolimy, celem ich ukarania.

(6) Gdy szedłem i zbliżałem siã do Damaszku, nagle z Nieba około połu dnia otoczył mnie du¿y blask œwiatła. **Dz 9,3-19 i 26,12-18**

(7) Wtedy padłem na ziemiã i usłyszałem głos, który mówił do mnie: „*Szawle, Szawle, dlaczego Mnie przeœladujesz?*”

(8) Ja zaœ odpowiedzialem: Kim Jesteœ Władco? On powiedział do mnie: „*Ja Jestem JAHUSZUA Nazarejczyk, Ktorego ty przeœladujesz.*”

(9) Ci, którzy byli ze mnã, ujrzeli œwiatło, zaœ głosu, który mówił do mnie, nie słyszeli. **Mdr 18,1**

(10) Wtedy rzekłem: „*Co mam czynić Władco?*” Władca zaœ rzekł do mnie: „*Wstañ, idź do Damaszku i tam ci zostanie powiedziane wszystko, co jest dla ciebie przygotowane, abyœ uczynił.*”

(11) Ja zaœ nie mogłem patrzeć na blask tego œwiatła, a bẽdãc prowadzony za rękã, z tymi, którzy szli ze mnã, przybyłem do Damaszku.

(12) Pewien pobo¿ny mã¿ według Prawa, Ananiasz, który miał dobrã opiniã u wszystkich tam zamieszkiwanych Judejczyków,

(13) przyszedłszy do mnie, stanãł i rzekł mi: *Bracie Szawle zacznij ponownie widzieć. I w tej godzinie ponownie zacząłem widzieć.*

(14) On zaœ rzekł: *Bóg ojców naszych wybrał ciebie, abyœ poznał Jego wolã, i abyœ ujrzãł Sprawiedliwego i abyœ słyshał głos z Jego ust, bo bẽdziesz Mu œwiadkiem wzglãdem wszystkich ludzi, których ujrzysz i usłyszysz.*

(15) Teraz zaœ nie zwlekaj, wstañ i ochrzczij siã, oczyszczajãc siebie z wãasnycch grzechów, wzywajãc Jego Imienia. **Jl 2,32 ; Dz 2,21 ; Rz 10,13**

Dzieje Apostolskie 22

Paweł posłany do pogan

- (16) *Zaś gdy powróciłem do Jerozolimy i gdy się modliłem w Świątyni, wpadłem w zachwycenie*
- (17) *i ujrzałem Go, Który mi rzekł: „Pospiesz się i szybko uchodź z Jerozolimy dlatego, że nie przyjmą od ciebie Nauki o Mnie.”*
- (18) *Ja zaś powiedziałem: Władco, oni nie wiedzą, że ja wtrącałem ich do więzienia i biłem ich po synagogach, tych, którzy wierzą w Ciebie.*
- (19) *A gdy była wylana krew Szczepana, Twojego świadka, sam stałem obok (niego) i zgadzałem się na jego śmierć, pilnując jego szat.”*
- (20) *Wtedy rzekł do mnie: „Idź, bo ja cię daleko posyłam do pogan.”*
- (21) *Słuchając go, aż do tych słów, podnieśli wielki zgietk, mówiąc: „Zabij takiego, albowiem nie jest godne, aby on żył na ziemi!”*
- (22) *Gdy oni krzyczeli i rzucali szaty i pyłem w powietrze,*
- (23) *rozkazał dowódca, aby został doprowadzony do koszar, mówiąc: „Przesłuchajcie go i ubiczujcie, aby poznać powód, dlaczego krzyczą przeciw niemu.”*
- (24) *Gdy go już rozciągnęli do biczowania, Paweł rzekł do stojącego setnika: „Czy wolno wam biczować Rzymianina, nie zasądzając go?”*
- (25) *Setnik usłyszawszy to, podszedł do tysiącznika, oznajmiając: „Co więc zamierzasz uczynić, bo ten człowiek jest Rzymianinem.”*
- (26) *A tysiącznik podszedł i rzekł mu: „Powiedz mi, ty jesteś Rzymianinem?” Tamten odrzekł: „Tak.”*
- (27) *Tysiącznik zaś odpowiedział: „Ja za wielką sumę nabyłem to obywatelstwo.” A Paweł oznajmił: „A ja z nim się urodziłem.”*
- (28) *Natychmiast odeszli od niego ci, którzy chcieli go przesłuchiwać, zaś tysiącznik bał się, wiedząc, że jest Rzymianinem, i że kazał go związać.*

Przed sanhedrynem

- (29) *Następnego dnia postanowił dowiedzieć się niezwłocznie, o co jest oskarżany przez Judejczyków, rozwiązując go. I rozkazał zebrać się arcykapłanom i całemu sanhedrynowi, a sprowadziwszy Pawła, postawił go przed nimi.*

Rozdział 23

- (1) *Paweł, spojrzawszy wprost na Sanhedryn, rzekł: „Mężowie, bracia! Ja z pełnym i czystym sumieniem przeżyłem jako obywatel dla Boga, aż do tego dnia.” Dz 24,16*
- (2) *Zaś arcykapłan Ananiasz nakazał stojącym przy nim, aby bili go w usta.*
- (3) *Wtedy Paweł rzekł do niego: „Bóg cię zamierza uderzyć, ściano pobielana, a ty siedząc i sądząc mnie według Prawa, rozkazujesz, abym ja był bity wbrew Prawu?” Kpł 19,15 ; Ez 13,10-15 ; Jn 18,22n*
- (4) *Ci zaś, którzy stali przy nim, powiedzieli: „Arcykapłana Bożego znieważasz.”*
- (5) *Paweł im rzekł: „Nie wiedziałem bracia, że on jest arcykapłanem. Albowiem jest napisane, że: o przywódcy twego ludu nie będziesz mówił źle.” Wj 22,28*
- (6) *Paweł zaś wiedział, że w sanhedrynie jedna strona jest saduceuszy, a druga faryzeuszy i krzyknął: „Mężowie, bracia! I ja jestem faryzeuszem, synem faryzeuszy! Ja jestem sądzony za to, że mam nadzieję zmartwychwstania?” Dz 4,2 i 24,15.21 i 26,5 ; Flp 3,5*
- (7) *Gdy on to powiedział, nastąpiła sprzeczka pomiędzy faryzeuszami, a saduceuszami. I wielu się podzieliło.*

Dzieje Apostolskie 23

- (8) Albowiem saduceusze mówią, że nie będzie ani zmartwychwstania, ani Aniołów, ani duchów, zaś faryzeusze wyznają jedno i drugie. Mt 22,23
- (9) Nastąpił wielki wrzask, a powstawszy niektórzy z uczonych w Piśmie i część faryzeuszy, przekrzykiwali się, mówiąc: „*Niczego złego nie znajdujemy w tym człowieku, bo jeśli zaś to powiedziała mu Ruach lub Anioł?*”
Łk 23,4.14.22 ; Jn 18,38 i 19,4-6 ; Dz 25,25
- (10) Wtedy to nastąpiła wielka wrzawa tak, że tysiącznik lękał się, aby Paweł nie został przez nich rozszarpany, rozkazał wojsku zejść i wyrwać go im ze środka i zaprowadzić go do koszar.
- (11) Gdy nadchodziła noc, stanął obok niego Władca i rzekł: „*Bądź śmiały, tak jak zaświadczyłeś o Mnie w Jerozolimie, tak potrzeba, abyś i w Rzymie tak zaświadczył.*”
Dz 18,9 i 19,21 i 27,24 i 28,16.23

Spisek na życie Pawła

- (12) A gdy nastał dzień, Judejczycy uczynili zbiorowisko, przysięgając sobie wzajemnie i mówiąc, że: „*Nie będziemy jeść ani pić, dopóki nie uśmiercimy Pawła.*”
- (13) Było zaś ich wielu, ze czterdziestu, którzy złożyli sobie tą przysięgę.
- (14) Oni to poszli do arcykapłanów i starszych (ludu), mówiąc: „*Zaklinamy i przysięgamy na sobie samych, że niczego nie zjemy, aż do czasu kiedy zabijemy Pawła.*”
- (15) Teraz więc wy, wraz z sanhedrynem, przekonajcie tysiącznika, żeby go sprowadził do was pod pretekstem rozpatrzenia dokładnie tej sprawy, co się jego tyczy. My zaś będziemy gotowi go zabić, zanim do nas dotrze.” Dz 25,3
- (16) A siostrzeniec Pawła, usłyszawszy, że jest zasadzka, przyszedł i wszedł do koszar, oznajmiając to Pawłowi.
- (17) Paweł zaś, przyprowadziwszy do siebie jednego z setników, rzekł: „*Odprowadź tego młodzieńca do tysiącznika, aby oznajmić jemu wieść.*”
- (18) On więc, przyjąwszy go, zaprowadził do tysiącznika i rzekł: „*Uwięziony Paweł przywołał mnie do siebie i prosił, aby tego młodzieńca do ciebie przyprowadzić, bo ma tobie coś do powiedzenia.*”
- (19) Tysiącznik, chwyciwszy go za rękę, wycofał się na bok i pytał: „*Co chcesz mi oznajmić?*”
- (20) Tamten zaś rzekł: „*Judejczycy naradziwszy się, chcą cię prosić, abyś jutro sprowadził Pawła do sanhedrynu, ponieważ zamierzają go dokładnie przeprobać.*”
- (21) Ty więc nie ulegnij, albowiem czekają i czyhają na niego liczni mężczyźni w liczbie większej niż czterdziestu, którzy poprzysięgli sami sobie, że nie będą jeść ani pić, aż do czasu, zanim go zabiją. I teraz są już gotowi i czekają na twoje zezwolenie.”
- (22) Tysiącznik więc uwolnił młodzieńca i nakazał, aby nikomu nie mówili, że mu to przekazał.
- (23) Przywołałszy do siebie dwóch innych setników, rzekł: „*Przygotujcie dwustu żołnierzy, aby poszli do Cezarei i sprowadzili z niej siedemdziesięciu konnych i dwustu oszczepników na trzecią godzinę nocną.*”
- (24) *Przygotujcie i zwierzęta, abyście mogli wsadzić na nie Pawła i bezpiecznie przekazać go do prokuratora Feliksa.*”
- (25) Napisał list tej treści:
- (26) „Klaudiusz Lizjasz, najdostojniejszemu dowódcy Feliksowi – pozdrowienia.

Dzieje Apostolskie 23

(27) Tego męża ujętego przez Judejczyków i mającego być uśmierconym przez nich, wyrwałem go wraz z wojskiem, stojąc przy nim, dowiedziawszy się, że jest Rzymianinem. Dz 21,30-33 i 22,27

(28) Postanawiając poznać powód, dla którego go oskarżali, sprowadziłem go do ich sanhedrynu. Dz 22,30

(29) Jego to znalazłem jako oskarżonego, co do spornych kwestii ich prawa, które nie są godne więzów, ani śmierci. Dz 18,14n i 23,6-9 i 25,18n i 26,31 i 28,18

(30) Ponieważ została mi doniesiona zмова przeciw temu mężczyźnie, natychmiast posłałem go do ciebie, nakazując, aby oskarżyciele mówili przeciw niemu przed tobą.” Dz 24,5-8 i 25,5

(31) Żołnierze więc uczynili według tego rozporządzenia, wzięli do góry Pawła i prowadzili go nocą aż do Antipatris.

(32) Następnego dnia, pozostawiwszy jeńców, odjechaliśmy wraz z nimi do koszar.

(33) Tamci zaś poszli do Cezarei i podali list prokuratorowi, pozostawiając przy nim Pawła.

(34) Odczytawszy zaś (ten list), zaczął się dopytywać z jakiej jest prowincji i dowiedział się, że jest z Cylicji. Dz 22,3

(35) Powiedział: „*Przesłucham cię, kiedy przyjdą twoi oskarżyciele*”, nakazując, aby go strzegli w pretorium Heroda.

Rozdział 24

(1) Po pięciu dniach przybył arcykapłan Ananiasz wraz z niektórymi starszymi oraz z pewnym oskarżycielem Tertullosem, którzy spiskowali. Przedstawili oni namiestnikowi oskarżenie przeciw Pawłowi. Dz 25,22

(2) Gdy zaś on został przywołany, Tertullos zaczął go oskarżać, mówiąc: „*Dzięki tobie osiągnęliśmy wielki pokój i dobro dla tego narodu, z powodu twojej troski dla narodu.*

(3) *Zawsze i wszędzie przyjmujemy twoją wdzięczność, najdostojniejszy Feliksie.*

(4) *Aby ci dłużej nie przeszkadzać, proszę o twoją życzliwość względem nas,*

(5) *albowiem stwierdziliśmy, że ten mąż jest zarazą i wywołuje rozruchy wśród wszystkich Judejczyków mieszkających na całej ziemi. Jest on bowiem przywódcą stronnictwa Nazarejczyków,* Dz 21,28-30

(6) *który i Świątynię próbował zbezczęścić, i którego to pojмалиśmy,* Dz 21,28

(7) *ale nadbiegł tysiącnik Lizjasz i wyrwał go przemocą z rąk naszych.*

(8) *Od niego sam będziesz mógł poznać i osądzić o sprawy, o które my go oskarżamy.”*

(9) Judejczycy zaś jednomyślnie potwierdzili, że tak jest.

(10) A Paweł, chcąc mówić, dowódca skinął (ręką), aby przemówił: „*Od wielu lat wiem, że ty jesteś sędzią dla tego ludu i sprawiedliwie rozstrzygasz sprawy sądownicze przed ludem, przed którym i ja się teraz bronię.*

(11) *Sam możesz się dowiedzieć, że przed wieloma, nie więcej jak dwanaście dni temu, przyszedłem do Jerozolimy, aby się pokłonić się (Bogu).* Dz 8,27 i 21,17

(12) *Nikt w Świątyni nie może zarzucić przeciwko mnie, że nauczałem kogoś z tłumu lub wywoływałem rozruchy w synagogach lub w mieście.*

(13) *I nie mogą też dowieść i tobie, ci, którzy mnie teraz oskarżają.*

Dzieje Apostolskie 24

- (14) *Przyznaję jednak tobie, że służę Bogu naszych ojców, zgodnie z drogą, którą nazywają stronnictwem*, tak jak jest zapisane w Prawie i u Proroków.*
- (15) *Mam też w Bogu nadzieję, że i oni czekają, aby otrzymać zmartwychwstanie sprawiedliwych i niesprawiedliwych.* Dn 12,2 ; Jn 5,28n ; Dz 23,6
- (16) *W tym i ja sam się ćwiczę, aby nie mieć skalanego sumienia względem Boga i wszystkich ludzi.* Dz 23,1
- (17) *Po wielu latach przybyłem do mojego ludu i składałem liczne jałmużny i ofiary,* Dz 11,29n ; Rz 15,25n ; Ga 2,10
- (18) *wtedy zaś, znaleźli mnie podczas ceremonii oczyszczenia w Świątyni z tłumem przy mnie, lecz nie było tam żadnego zamieszania.*
- (19) *Niektórzy zaś Judejczycy z Azji, których to trzeba byłoby (mnie) przed tobą oskarżyć, żeby oni mogli mnie oskarżyć.* Dz 21,26n
- (20) *Niech sami oni powiedzą, jakiego haniebnego czynu się dopuścili, gdy stanąłem przed sanhedrynem.*
- (21) *Czy za ten jeden okrzyk, przez który - wśród nich stojąc - mówiłem o zmartwychwstaniu, jestem sądzony dzisiaj przed wami?"* Dz 23,6 i 24,15
- (22) *Feliks znał dokładnie tę drogę i odpędzając ich od siebie, powiedział: „Kiedy Lizjasz, tysiącznik przybędzie, zapoznam go z tą sprawą między wami.”* Dz 21,31
- (23) *I kazawszy setnikowi, by go pilnował, nakazał mu łagodnie go traktować i nie przeszkadzać nikomu z jego (współbraci), którzy by mu służyli.* Dz 27,3 i 28,16.30

Paweł przed Feliksem i Druzyllą

- (24) *Zaś po kilku dniach, przybył Feliks wraz z Druzyllą, swoją niewiastą, która była Judejką i wezwał Pawła, aby posłuchać od niego nauki i wierze JAHUSZUA Mesjasza.*
- (25) *A kiedy (Paweł) wykladał mu o sprawiedliwości, wstrzeźliwości i sądzie, który ma nastąpić, Feliks zląkł się, gdyż został napełniony bojaźnią i rzekł: „Teraz wystarczy, idź bo w stosownej porze przywołam cię do siebie.”* Dz 24,25
- (26) *Miał nadzieję, że otrzyma pieniądze od Pawła, dlatego co raz częściej go wzywał i z nim rozmawiał.*
- (27) *Po dwóch latach, gdy się wypełniło (jego) panowanie, Feliks otrzymał następcę Porcjusza Festusa, który chciał dać łaskę Judejczykom, (nakazał) Feliksowi, aby Pawła pozostawić związanego.* Dz 25,9

Rozdział 25

Apelacja Pawła do cesarza

- (1) *Festus opuścił tę prowincję po trzech dniach i udał się z Cezarei do Jerozolimy.*
- (2) *Tam arcykapłani przedstawili mu jako pierwsi z Judejczyków skargę na Pawła i prosili go,* Dz 24,1 i 25,15
- (3) *żądając u niego łaski, aby go przywieźć do Jerozolimy, tak aby uczynić zasadzkę i w drodze go zmasakrować.* Dz 23,15
- (4) *Festus więc odpowiedział, aby Paweł był strzeżony w Cezarei oraz to, że on sam zamierza szybko wyruszyć.*
- (5) *„Ci, którzy są wśród was przywódcami, niech wyruszą ze mną i przedstawią przeciwko temu mężowi oskarżenie, jeśli popełnił (jakieś przestępstwo).”* Dz 23,30

* Stronnictwem, czyli sekta

Dzieje Apostolskie 25

(6) Przebywał tam wśród nich wiele dni, to jest osiem lub dziesięć, potem udał się do Cezarei, a następnego dnia zasiadł na trybunale i rozkazał, aby Paweł był wprowadzony. Dz 25,17

(7) Gdy on przyszedł, stanęli wokół niego Judejczycy z Jerozolimy, wnosząc na niego liczne oskarżenia i ciężkie zarzuty, których nie byli w stanie udowodnić. Dz 24,5n.13

(8) Gdy Paweł się bronił, mówił, że nie jest winien względem prawa judejskiego, ani względem Świątyni, ani względem Cezara.

(9) Ale Festus, chcąc dać łaskę Judejczykom, odpowiadając, rzekł do Pawła: „Czy chcesz udać się do Jerozolimy i przez tamtych być sądzonym przede mną?” Dz 24,27

(10) Paweł zaś odpowiedział: „Chcę być sądzony przed trybunałem cesarskim, albowiem gdzie stoję, to przed nim jestem winien sądu, ponieważ nie uczyniłem żadnej niegodziwości jak i ty sam to dobrze już wiesz.

(11) Jeśli więc uczyniłem nieprawość i jestem godzien śmierci, dokonując to przeciwko tobie, jestem gotów umrzeć, ale tym którzy mnie oskarżają, nikt przeze mnie nie może im tego darować, (dlatego) odwołuję się do cezara.”

(12) Wtedy Festus, omówiwszy wspólnie z radą, odpowiedział: „Odwołałeś się do cezara, do cezara pójdziesz.”

Przed herodem Agryppą II i Berenike

(13) Kiedy przeminęło kilka dni, król Agryppa i Berenike przybyli do Cezarei i pozdrowili Festusa.

(14) A gdy tam przebywali przez wiele dni, Festus wyłożył królowi tę (sprawę) co do Pawła, mówiąc: „Pewien mąż jest uwięziony przez Feliksa, Dz 25,17

(15) co do którego, gdy ja przebywałem w Jerozolimie, arcykapłani i starsi Judejczyków oskarżając go, żądali przeciw niemu sądu. Dz 25,1n

(16) A do których powiedziałem, że Rzymianie mają zwyczaj, darować jakiemuś człowiekowi (życie), zanim oskarżyciele nie wyjaśnią z nim twarzą w twarz dowód oskarżenia, domagając się wyroku oskarżenia.

(17) A gdy oni przybyli następnego dnia do mnie, tutaj się zebrali, a ja usiadłem na trybunale i rozkazałem wprowadzić tego męża. Dz 25,6

(18) Oskarżyciele, stojąc obok niego, nie wnieśli jednak żadnego oskarżenia, o których to ja domyślałem się, że są niegodziwi.

(19) Spierali się co do własnej bogobojności, mając przeciw niemu i do jakiegoś umarłego JAHUSZUA spór, o którym zapewnił Paweł, że On żyje. Dz 18,14n i 23,9

(20) Nie wiedząc jak rozstrzygnąć wokół nich ten spór, zapytałem go, czy nie chciałby iść do Jerozolimy i przez nich tam być sądzony. Dz 25,9

(21) Zaś Paweł złożył odwołanie, żądając sądu od ciebie, czcigodnego i rozeznania tej sprawy. Rozkazałem, ażeby go strzegli aż do czasu, kiedy poślę go do cezara.” Dz 25,11n

(22) Agryppa zaś rzekł do Festusa: „Chciałbym i ja sam usłyszeć tego człowieka.” Tamten rzekł: „Jutro go usłyszysz.” Łk 23,8

(23) Następnego dnia przybył z wielkim przepychem Agryppa i Berenike. I gdy wszyscy oni weszli do miejsca przesłuchań wraz z tysiącnikami i mężczyznami, którzy zarządzali miastem, wtedy Festus rozkazał, aby wprowadzić Pawła. Mt 10,18 ; Mk 13,9 ; Łk 21,12 ; Dz 21,31

(24) I rzekł Festus: „O królu Agryppo i wszyscy tu obecni wraz z nami tu mężowie, zobaczcie tego, z którego powodu całe mnóstwo Judejczyków przyszło z Jerozolimy i tutaj teraz, krzyczą, że on nie jest godzien życia. Dz 22,22 i 25,2.7.15

Dzieje Apostolskie 25

(25) *Ja zaś niczego nie znalazłem, co byłoby niegodne, aby dokonać śmierci.*

Tego, który się odwołał do ciebie, czcigodny, zasądziłem ja sam, aby ci go posłać.

(26) *Nie mogę jednak nic pewnego napisać, o władco, dlatego wyprowadziłem go najpierw przed wami, a najbardziej przed tobą, królu Agryppo, abyś go przesłuchał i zasądził, zapisując to.*

(27) *Wydaje mi się bowiem, że jest nierozumnym, posyłając go uwięzionego, nie mając przeciwko niemu żadnego oskarżenia.”*

Rozdział 26

Obrona Pawła przed Agryppą

(1) *Agryppa zaś rzekł do Pawła: „Pozwalam tobie o sobie samym mówić.”*

Wtedy Paweł wyciągnąwszy rękę, tak się bronił:

(2) *„O wszystko to, o co jestem oskarżany przez Judejczyków, - królu Agryppo - uznaję siebie samego za szczęśliwego przed tobą dzisiaj się bronić,*

(3) *gdyż ty dobrze znasz wszystkie te Judejskie zwyczaje i ich spory, dlatego wielkodusznie proszę cię, abyś mnie wysłuchał.*

(4) *Wszyscy Judejczycy znają dobrze mój sposób życia jaki wiodę od młodości w moim narodzie, w Jerozolimie.*

(5) *Znający mnie wcześniej, (ci), którzy mogą poświadczyć, że zacząłem żyć jako faryzeusz wedle najdokładniejszego (przestrzegania) Prawa.*

Flp 3,5n

(6) *Teraz zaś z tego powodu stoję przed sądem, mając nadzieję względem naszych ojców i obietnicę, którą dał Bóg naszym przodkom,*

Dz 23,6 i 24,15.21 i 28,20

(7) *do której nasze dwanaście pokoleń gorliwie służyło Bogu dniem i nocą.*

Z tej to nadziei jestem oskarżany przez Judejczyków, o królu!

(8) *Dlaczego uważacie za nie wiarygodne to, że Bóg wskrzesza z martwych?*

(9) *Ja sam kiedyś uważałem, że należy walczyć przeciw Imieniu JAHUSZUA Nazarejczyka,*

(10) *gdzie czyniłem tak w Jerozolimie, a wielu świętych zamykałem w więzieniu, mając od arcykapłanów władzę, aby byli uśmierceni. Rzucałem przeciw nim (czarny) kamyk.*

(11) *Również po wszystkich synagogach częstokroć ich karałem, czyniłem to z konieczności, aby ich oskarżyć, prześladowałem ich wielokrotnie tak, że popadałem w szal przeciwko nim i do tych, którzy (mieszkają) poza miastem.*

Dz 8,3 i 22,4n

(12) *W tych zamiarach szedłem do Damaszku, mając władzę i przyzwolenie od arcykapłanów,*

(13) *a w południe na drodze zobaczyłem, o królu, z Nieba wielką jasność jak słońce, które mnie oświetliło oraz tych, którzy ze mną szli.*

(14) *Gdy wszyscy upadliśmy na ziemię, usłyszałem głos, który mówił do mnie po hebrajsku: „Szawle, Szawle, dlaczego mnie prześladujesz? Dlaczego wierzgasz przeciw ościeniowi?”*

(15) *Ja zaś rzekłem: Kim Jesteś Władco? Zaś Władca rzekł: „Ja Jestem JAHUSZUA, Którego ty prześladujesz.*

(16) *Wstań na swoje nogi, albowiem na to ci się ukazałem, albowiem już ciebie wybrałem na sługę i na świadka tych, którzy Mnie widzieli i to, co ci jeszcze objawię,*

Ez 2,1

(17) *gdyż Ja wybrałem ciebie spośród ludu i posyłam cię do pogan,*

1Krn 16,35 ; Jer 1,7

Dzieje Apostolskie 26

(18) *abyś otworzył im oczy, by zwrócić ich od ciemności do światła i od władzy szatana do Boga, aby oni otrzymali odpuszczenie grzechów i dziedzictwo świętych przez tę wiarę we Mnie.*” Pwt 33,3n ; Mdr 5,5 ; Iz 35,5 i 42,7.16 i 61,1 (LXX) ; Dz 20,32 ; Ef 2,2 ; Kol 1,13

(19) *Dlatego też - królu Agryppo - nie mogłem się przeciwstawić temu niebiańskiemu widzeniu,*

(20) *ale głosiłem najpierw w Damaszku i w Jerozolimie, a potem po całej ziemi Judejskiej, oznajmiając poganom, aby nawrócili się i zwrócili do Boga, Który sam sprawia te nawrócenia.* Mt 3,8 ; Dz 3,19

(21) *I ze względu na to, Judejczycy pochwycili mnie, kiedy przebywałem w Świątyni, próbując wziąć (sąd) w swoje ręce.*

Dz 21,30n

(22) *Mając więc opiekę od Boga aż do tego dnia, stanąłem, świadcząc małym i wielkim, nie mówić więcej ponad to, o których prorocy powiedzieli, aby stali się podobni wraz z Mojżeszem,*

Łk 24,44

(23) *podlegając cierpieniom jak i Mesjasz, Który cierpiał, jak i jako pierwszy zmartwychwstał i Który stał się Światłem zarówno dla naszego ludu jak i dla pogan.”*

Iz 42,6 i 49,6 ; Łk 24,46n

(24) *Gdy on tak się bronił, Festus potężnym głosem rzekł: „Pawle szalejesz! Twoja uczoność wielka prowadzi cię do szaleństwa!”*

(25) *Paweł zaś odrzekł: „Najdostojniejszy Festusie, ale mówię prawdę i rozumnie wypowiadam te słowa.*

(26) *Albowiem wiesz o nich królu, do których otwarcie mówię, że nie ukrywałem się przed nimi, będąc przekonanym, że te rzeczy nie działy się potajemnie.* Jn 18,20

(27) *Wierzysz prorokom królu Agryppo? Wiem, że wierzysz.”*

(28) *Zaś (Agryppa) rzekł do Pawła: „Jeszcze chwila, a przekonasz mnie, abym stał się chrześcijaninem.”*

(29) *A (Paweł) powiedział: „Modlę się do Boga, aby w krótszym lub dłuższym czasie, ty i wszyscy, którzy mnie dzisiaj słuchają, stali się takimi jak ja jestem, z wyjątkiem moich więzów.”*

(30) *Wtedy wstał król i rządca, a także Berenike i wszyscy siedzący razem z nim.*

(31) *A wycofawszy się, mówili jeden do drugiego: „Nie jest ten człowiek winien śmierci ani więzów.”*

(32) *Agryppa zaś rzekł do Festusa: „Ten człowiek byłby uwolniony, gdyby nie odwołał się do cezara.”*

Dz 23,29

Rozdział 27

Paweł wysłany do Rzymu

(1) *Gdy zaś to zostało postanowione, że mamy odpłynąć do Italii, przekazali Pawła i niektórych innych więźniów setnikowi, imieniem Juliusz, z kohorty cesarskiej.*

Dz 10,1 i 25,12

(2) *Wsiedliśmy na statek andramyteński, który płynął do Azji mniejszej, gdzie wypłynęliśmy. Był razem z nami Arystarch, Macedonczyk, Tessaloniczanin.*

Dz 19,29 i 20,4 ; Kol 4,10 ; Flm 24

(3) *Nazajutrz dopłynęliśmy do Sydonu. Juliusz obchodził się z Pawłem uprzejmie, pozwalając mu przybyć do przyjaciół, którzy zatroszczyli się (o niego).*

Dz 24,23 i 28,2

(4) *Wypłynawszy stamtąd, płynęliśmy na Cypr z tego powodu, gdyż mieliśmy przeciwne wiatry.*

Dzieje Apostolskie 27

- (5) Potem przepłynęliśmy głębię naprzeciw Cylicji i Pamfilii, gdzie zesliśmy do Myry i Licji.
- (6) Tam setnik znalazł statek Aleksandryjski, który płynął do Italii i wsadził nas na niego.
- (7) Przez wiele dni z trudem i powoli płynęliśmy, stając naprzeciw Knidos. A ponieważ wiatr nie pozwalał nam płynąć w odpowiednim kierunku, podpłynęliśmy przed Kretę naprzeciw Salmonu.
- (8) Z trudem żeglowaliśmy wzdłuż niej, przybijając do pewnego miejsca nazywanego „Piękną Przystań”, która była blisko miasta Lasai.
- (9) Gdy minęło już (wiele) dni i dalsza żegluga stawała się niebezpieczna, po poście Paweł namawiał, mówiąc im:
- (10) „*Mężowie! Obawiam się, że dalsza żegluga nie ma sensu, zagrażając naszym душom i statkowi, który ma ciężkie ładunki.*” Dz 27,22 ; 2Kor 11,26
- (11) Setnik zaś, bardziej ufał sternikowi i właścicielowi okrętu niż tym, do których Paweł mówił.
- (12) Niedogodna jest ta przystań do przezimowania, dlatego większość postanowiła wypłynąć stamtąd, lecz nie mogli. I przeprawili się do Feniksu, aby tam przezimować, zaś przystań na Krecie skierowana była na południowy zachód i na północny zachód.

Burza na morzu

- (13) Gdy powiał lekko wiatr południowy, postanowili podnieść kotwicę i usilnie trzymali się żeglowania wzdłuż Krety.
- (14) Wkrótce jednak od strony Krety nadciągnął gwałtowny huraganowy wiatr, nazywany Euroakwilo znaczy północno-wschodni.
- (15) Gdy statek został porwany, nie mógł stawić czoła wiatrowi, a oddalając się, byliśmy niesieni (przez wiatr),
- (16) który przywiódł nas w kierunku (wyspy) Kauda, do której z trudem płynęliśmy z łodzią.
- (17) Kiedy podnieśliśmy kotwicę, opasaliśmy statek linami, bojąc się, że wpadniemy na mieliznę Sytry, będąc niesieni przez fale.
- (18) Ponieważ wichura była gwałtowna, a my byliśmy przez nią gnani, następnego dnia wyrzucaliśmy za burtę ładunek.
- (19) A trzeciego (dnia) własnoręcznie opróżniliśmy statek ze sprzętu.
- (20) Przez wiele dni nie było widać ani słońca, ani gwiazd, bo wichura nadal nie słabła, tracąc nadzieję na ocalenie.
- (21) Postanawiając wielki post, Paweł w środku nich rzekł: „*O mężowie trzeba było posłuchać mojego nakazu i nie wypływać z Krety, a uniknęlibyśmy strat i trudności.*”
- (22) *A teraz namawiam was, abyście byli dobrej myśli, albowiem ocalicie własne dusze prócz statku,* Dz 27,10,31
- (23) *ponieważ stanął przy mnie tej nocy Anioł Boga, Któremu ja służę, mówiąc:*
- (24) *Nie bój się Pawle, bo potrzeba, abyś stanął przy cesarzu, dlatego Bóg darował tobie wszystkich, którzy płyną razem z tobą.* Dz 23,11
- (25) *Bądźcie zatem dobrej myśli i wierźcie Bogu, że tak będzie według tego, co mi oznajmił.*
- (26) *Na wyspę jakąś należy nam dopłynąć.*” Dz 28,1

Dzieje Apostolskie 28

(27) Gdy zaś nastła już czternasta noc, kiedy byliśmy unoszeni falami Adriatyku, o północy marynarze zobaczyli, że zbliża się do nich jakiś łód.

(28) I spuściwszy sondę znaleźli dwadzieścia sążni, potem zaś dalej płynąc, spuścili sondę i zobaczyli, że jest piętnaście sążni.

(29) Bojąc się, aby nie wpłynąć gdzieś na skaliste miejsce, zrzucili cztery kotwice z rufy i modlili się cały dzień.

(30) Marynarze zaś szukali sposobności, by uciec ze statku, kiedy łódź się rozbije. Spuszczali łódź ratunkową na morze, pod pozorem zarzucenia kotwicy od strony dziobu.

(31) Paweł rzekł do setnika i żołnierzy: „*Jeśli oni nie pozostaną na statku, wy nie zostanieie uratowani.*” Dz 27,22

(32) Wtedy to żołnierze odcięli liny łodzi i pozwolili upaść jej na morze.

(33) A kiedy minął dzień, starał się Paweł i wszystkich zachęcał, aby się posilili, mówiąc: „*Już jest czternasty dzień, kiedy pościmy niczego nie spożywając,*

(34) *dlatego ja zachęcam was, abyście spożyli pokarm dla waszego ocalenia, albowiem nikomu z was włos z głowy nie spadnie.*” 1Sm 14,45 ; 2Sm 14,11 ; Mt 10,30 ; Łk 12,7

(35) A powiedziawszy to, wziął chleb, dziękował Bogu przed wszystkimi, potem połamał i zaczął jeść. Mt 15,6 ; Mk 8,6 ; Łk 22,19 ; 1Kor 11,23n

(36) Wtedy wszyscy zaczęli brać pokarm i go jeść.

(37) Albowiem wszystkich dusz na statku było dwieście siedemdziesiąt sześć.

(38) A gdy się najedli, statek był lekki, ponieważ wyrzucili zboże do morza.

Rozbicie statku

(39) A gdy nastał dzień, nie poznali tej ziemi oraz zatoki, którą oglądali, która miała plażę, na którą próbowali wypchnąć statek.

(40) I odcięli kotwice i pozostawili je w morzu, zwalniając równocześnie rzewienie u wiosł sterowych, a podniósłszy mniejszy żagiel, płynęli ku plaży.

(41) Statek wpadł na mieliznę pomiędzy dwoma prądami morskimi, a jego dziób oparł się głęboko i został unieruchomiony, zaś rufa była roztrzaskana przez napór fal. Dz 27,22

(42) Żołnierze postanowili, aby zabić więźniów, aby nikt z nich nie wypłynął i nie uciekł.

(43) Setnik zaś, chcąc bezpiecznie dostarczyć Pawła, powstrzymał ich od tej decyzji i rozkazał, aby ci, którzy umieją pływać, jako pierwsi weszli na ląd.

(44) A ci pozostali, żeby płynęli na deskach z resztek statku. I tak się stało, że wszyscy bezpiecznie przeprawili się na ląd.

Rozdział 28

Paweł na Malcie

(1) Uratowawszy się wtedy, poznaliśmy, że wyspa nazywana jest Malta.

(2) Barbarzyńcy zaś okazywali nam niespotykaną uprzejmość, albowiem zapalając ognisko, wszystkich nas wzięli do siebie z powodu deszczu, który nadciągnął, a także z powodu zimna. 2Kor 11,27

(3) Gdy Paweł zebrał dość dużą ilość chrustu, i gdy wkładał je do ogniska, jakaś żmija wychodząca z ciepła, uczepliła się jego ręce.

(4) Gdy zaś zobaczyli to barbarzyńcy, że zwierzę jest uwieszone na jego ręce, mówili między sobą: „*Ten człowiek jest pewnie zabójcą, którego sprawiedliwość morza bezpiecznie nam dostarczyła, ale teraz nie pozwoli mu żyć.*”

Dzieje Apostolskie 28

- (5) A on wstrząsnął zwierzę do ognia i nic mu się nie stało. Mk 16,18
- (6) Oni zaś oczekiwali, że zacznie puchnąć lub że upadnie zaraz martwym. Tak przez wiele dni oczekiwali i widzieli, że nic mu się na tym miejscu nie stało, dlatego zmienili zdanie, mówiąc, że jest bogiem. Dz 14,11
- (7) Wokoło tych miejsc znajdowały się tereny na tej wyspie, należące do zarządcy, imieniem Publiusz, który przez trzy dni przyjmował nas życzliwie i ugościł.
- (8) A ojciec Publiusza leżał, bo miał gorączkę i biegunkę. Paweł wszedł do niego, pomodlił się, a nakładając na niego ręce, uzdrowił go.
- (9) Gdy to się stało, inni pozostali na wyspie, którzy mieli choroby, przychodzili i byli uzdrawiani.
- (10) Oni to okazali nam wiele szacunku, a gdy mieliśmy odpłynąć, dali nam wszystko, co potrzebne do drogi.

Podróż Pawła do Rzymu

- (11) Po trzech miesiącach spędzonej zimy na tej wyspie, odpłynęliśmy statkiem aleksandryjskim oznaczonym godłem „Dioskurów”.
- (12) Gdy wpłynęliśmy do Syrakuz, zatrzymaliśmy się tam na trzy dni.
- (13) Stamtąd, wybrzeżem doszliśmy do Regium, gdzie pozostaliśmy tam jeden dzień. Następnego dnia - dzięki południowemu wiatrowi - doszliśmy do Puteoli.
- (14) Tam odnaleźliśmy braci, a będąc przez nich zaproszeni, zatrzymaliśmy się u nich przez siedem dni, potem zaś udaliśmy się do Rzymu.
- (15) Tamtejsi bracia, usłyszawszy o nas, wyszli nam na spotkanie aż do forum Appiusza i Trzech Gospód. Kiedy Paweł ich zobaczył, podziękował Bogu i nabrał śmiałości.

Paweł w Rzymie

- (16) Gdy dotarliśmy do Rzymu, pozwolono Pawłowi zamieszkać z żołnierzem, który go pilnował. Dz 24,23 i 28,30
- (17) Zaś po trzech dniach, zwołał on do siebie Judejczyków, którzy przybyli przed nim pierwsi. A gdy się wszyscy zgromadzili, rzekł do nich: *„Mężowie, bracia! Ja niczego złego nie uczyniłem przeciw ludowi memu i zwyczajom ojczyстым. Będąc więzionym w Jerozolimie, zostałem wydany w ręce Rzymian,* Dz 24,12n i 25,8
- (18) *którzy mnie osądzili i postanowili mnie uwolnić, dlatego, że nie znaleźli we mnie żadnego powodu do uśmiercenia.* Dz 23,29 i 25,25 i 26,31n
- (19) *Gdy zaś Judejczycy przeciwko mnie mówili, zostałem zmuszony, aby odwołać się do cezara, nie oskarżając mojego ludu.* Dz 25,11
- (20) *Z tego powodu poprosiłem was do siebie, aby zobaczyć się z wami i powiedzieć to, jaką ma nadzieję Izrael, mając na sobie kajdany.”* Dz 24,15 i 26,6n ; Łk 2,34
- (21) Oni zaś rzekli do niego: *„My nie otrzymaliśmy żadnego pisma z Judei od ciebie, a (gdy) przybyli jacyś bracia, nie powiedzieli nam o tobie czegoś niegodziwego.*
- (22) *Dlatego uznaliśmy za prawe usłyszeć to, co o tym myślisz, albowiem wiadome jest o tym stronnictwie, że mówią o nim fałszywie.”* Dz 24,14
- (23) W wyznaczonym dniu wielu przyszło do niego w gościnę, którym to wykladał i świadczył o Królestwie Bożym, przekonując ich co do Mesjasza z Prawa Mojżesza i Proroków od rana aż do wieczora.
- (24) Jedni temu ulegli, drudzy zaś nie wierzyli.
- (25) Poróżnili się między sobą, a rozchodząc się Paweł, rzekł: *„Pięknie Ruach Ha Kodesz powiedziała przez Proroka Izajasza do naszych ojców mówiąc:*

Dzieje Apostolskie 28

(26) *Idź do tego ludu i mów: słuchać będziecie, a nie zrozumiecie i patrzeć będziecie, a nie zobaczycie,*

(27) *albowiem twarde jest serce tego ludu, a ich uszy ogłuchłe. Oczy swoje pozamykali, aby nie mogli widzieć, a uszami nie mogli usłyszeć, i sercem nie mogli pojąć, tak żeby się nie odwrócili i żeby ich nie uzdrowił.* **Iz 6,9n**

(28) *Niech wam wszystkim będzie wiadome, że i poganom zostało posłane to zbawienie od Boga, oni je usłyszą.* **Ps 67,3 i 98,3 ; Iz 40,5 (LXX) ; Łk 3,6 ; Dz 13,46 i 18,6**

(29) *A kiedy to Paweł powiedział, Judejczycy zaczęli o tym zawzięcie dyskutować.*

(30) *Pozostał tam całe dwa lata we własnym wynajętym (mieszkaniu) i przyjmował wszystkich, którzy przychodzili do niego,* **Dz 28,16**

(31) *głosząc im o Królestwie Bożym i nauczając ich o Władcy JAHUSZUA Mesjaszu, z całą otwartością i bez przeszkód.*